

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Hitelviszonyaink.

Egész gazdasági életünk a hitelen épül fel. Méltán fordul tehát a közfigyelem a hitelintézetek felé akkor, amikor ezek mérlegeiket összeállítják.

Magyarország ma még agrár állam, tehát a hitelviszonyokat első sorban a földművelési érdekek szempontjából szokták vizsgálni.

Teljesen helyes és jogosult felfogás, ha a földhitel mizériáit évről-évre, ahányszor csak arra alkalom nyílik, szóvá teszik az illetékes tényezők; de nem volna szabad megfélemlíteni arról sem, hogy Magyarország hovatovább kezd kibontakozni egyoldalú gazdasági helyzetéből s közigazgatási bajainkat nem lehet egyoldalú intézkedésekkel orvosolni.

Igaz, hogy egyoldalú intézkedések sem történnek. Csak a panaszkodásig s a bajok felsorolásáig mentünk. Egyebekben maradt minden a régiben s engedjük magunkat rákötni a külföldi tőke járszalagjára.

Mert tudnivaló, hogy legnagyobb részben külföldi pénz fedezi hitelügyeinket s különösen földhitelünket. A magyar földhitelintézet statisztikája szerint például 1903. évben 256 millió értékű záloglevél volt forgalomban, amelyből Magyarországon csak 44 millió volt elhelyezve. A többiért külföldnek fizettük a kamatot.

A tőke hiánya volt az oka, hogy a hitel kérdésének rendezése elkésve kerülhetett avatott kezekbe s tőkében való szegénységünk az oka annak, hogy már az avatott kezek sem képesek a bajokat orvosolni. És gyorsan ható panacea nincs is.

A bajok gyökere nagyon mélyen rejlik történelmi multunkban, nemzeti sajátságainkban, társadalmi felfogásunkban. Nem akarunk most sem rekriminálni, sem boldogító elméleteket és kivihetetlen terveket hirdetni, pusztán csak a helyzetet akarjuk festeni; konstatáljuk azt, amit mindenütt látunk és ami különösen nálunk, ahol annyi az élet bajaival küzdő kisgazda és kisiparos, nagyon szembetűnő.

Kétségbe nem vonható tény, hogy minden téren, de különösen a hitelügyek kielégítése körül, a legmostohább helyzetben vannak azok az existenciák, akikre nézve a konjunkturák kihasználása ki van zárva, vagy legalább nagyon meg van korlátozva. Ezeket tudja legjobban hatalmába

keríteni és kihasználni a spekulatív tőke.

Nem szükséges messze mennünk a bizonyítékokért. Sok ezer kisgazda és kisiparos között élünk, akik mind tanúságot tesznek arról, hogy legnagyobb bajuk a rossz hitelviszonyokban kereshető.

A népek télviz idején nincs pénze; nem táplálhatja tehát az ipart, amely csak a legdrágább váltóhitellel segíthet magán. A tavaszi munka itt van a gazda nyakán. Számptalan átmeneti és beruházási kiadás miatt fő a feje és hatalmas kérdőjelként áll előtte a mód, amellyel pénzt szerezhet.

Igen, a pénzszerzési mód! Mert ez a fő kérdés, mert ez jelenti azt, hogy mennyibe fog kerülni a kölcsön.

Általánosan a takarékpénztárakat szokás megvádolni avval, hogy nyereségvágyuk teszi tulságosan drágává a kisbirtokos hitelét. A takarékpénztári kamatláb jelzőkölcsönöknél ma már, még kisebb tételekben sem igen haladja meg a 6%-ot. Nagyon drága azonban a kölcsön megszerzése, amellyel járó költségek a járandóságot 16%-ra is felrugtatják.

De hát hol vannak azok az országos célra szánt hatalmas pénzintézetek, amelyek némelykor címükben is, alapszabályaikban is a kis existenciák hitelügyeinek kielégítését mondták ki feladatuknak?

Hogy ezek a pénzintézetek legtöbbször csak hangzatos agrár eszmék forgalomba hozásával váltják be azokat a nagyhangú ígéreteket, amelyeket a mezőgazdaságnak tettek, oka egyszerűen az, hogy egy körömyi banküzlet sokkal jövedelmezőbb, mint egy kocsiderék földhitelüzlet. Ez a magyarázata annak is, hogy miért oly kevés és drága a pénz akkor, ha abból a földet kell fenntartani és megművelni.

Igaz, hogy vannak rendkívül fejlett földhitelintézeteink, amelyeknek törvényes kiváltsága, hogy szinte korlátlan mértékben bocsáthatnak ki felmondhatatlan törlesztéses zálogleveleket. Ez is szép papiroson, de az élet erre is rácsafol. Ha a kölcsönt megszavazzák, előbb tul kell adni a zálogleveleken, amely műveletet a földhitelintézet közvetítés útján elvégez ugyan, de mégis a világpiac pénzügyi viszonyai szabják meg a zálogleveleknek ugy árfolyamát, mint értékesítésük lehetőségét. Már pedig az intézet nem lehet mindig biztos abban, hogy papírjait sikeresen fogja elhelyezni.

Nem volt-e már eset arra, hogy a kül-

földi tőke bizalmatlanul fogadta a magyar zálogleveleket.

A mezőgazdasági hitel nyomoruságos helyzetén hiába iparkodnak szövetkezeti uton segíteni. A hitelügyek rendkívül megszapordtak, amelyeket a szövetkezetek belföldi tőkével kielégíteni nem tudnak. Mihelyt pedig külföldi tőkét is igénybe vesznek, rögtön részeseivé válnak az egész világot átölelő tőkeszövetségnek s nem tudnak szabadulni a nyereséges bankműveletektől.

A kisbirtokosnak tehát egyedüli hitelforrása maradnak a takarékpénztárak, amelyek kezdettől fogva fontos szerepet visznek a földhitel terén. Évtizedek hosszú sora és letagadhatatlan számok igazolják a takarékpénztárak működésének hasznát. A legnagyobb bajuk az, hogy a hitelműveletekkel kapcsolatos kiadások nagyon megdrágítják a kölcsöneiket.

A bankoknál és földhitelintézeteknél felvett kölcsönöknek körülbelül 80%-a a 2000 koronán aluli kölcsönökre esik. Ezeket az apró tételeket pedig csak a takarékpénztárak vannak hivatva kihelyezni. Közelebb vannak a néphez, a hitelügyeket és hitelképességet jobban ismerik, mint a nagy bankok. De feltétlenül meg kell könnyíteni, olcsóbbá kell tenni a hitelhez való hozzájutást.

Visszaélések mindenütt vannak; a kapzsiság különösen a falusi takarékpénztárakban elhatalmasodott s az intézeteket sokszor egyéni célok eszközeivé súlyosztette; de általánosságban s különösen a nagyobb és régibb vidéki takarékpénztárakról el lehet mondani, hogy becsülettel megállták a helyüket. Agrár szempontból pedig éppen nem lehet mást felróni, mint a szerzési és eljárási költségek drágaságát, amelyek között ott szerepel a rengeteg bélyeg, becslés, illeték stb.

Nagyképű apró nemzetgazdák vesszőparipája a takarékpénztárak reformja, amely alatt rendszeren állami gyámkodást értenek.

A gyámkodás pedig lehetetlen is, felesleges is. Nagyobb forgó tőke kell, semmi más. A többit elvégzi az élet, a verseny. Fel kell szabadítani a takarékpénztárakat a nemzetközi nagy tőke nyomása alól avval, hogy könnyen hozzáférhetővé legyenek. Az állam adjon illetékmentességet, adókedvezményt; a takarékpénztárak pedig mellőzzenek minden cafrangot, amit díjnak

és költségek neveznek. Ha iparcikkeinket és terményeinket vámsorompókkal akarjuk megvédelmezni, miért ne védelmezhetnénk meg magunkat attól, hogy a világgpiac által megszabott kamatláb kétszeresre emelkedjék a szegényebb osztályok rovására.

Reform kell, de nem kell állami gyámkodás alakjában, mert az nem használ sem a földnek, sem az iparnak.

A helyzet.

Nehéz dolog ezekben a napokban politikával nem foglalkozni. A levegő is tele van politikai hírekkel s az ország érthető kíváncsisággal és jogosult aggodalommal lesi az eredményeket.

Mit hoz a közeli jövő? Sikerül-e a koalíció és hogyan, milyen alapokon sikerül? Fenntartható lesz-e a 67-es alap, vagy megkezdődik-e annak lassu felbomlása?

Mert hogy egyszerre, egy nap alatt, vagy egy tollvonással nem tudunk a 67-ből a 48 ba áttérni, az immár bizonyos. Az elvek érvényesülésének határt szabnak a gyakorlati politika nehézségei — térben és időben.

Annyit már tudunk, hogy a 48-as függetlenségi párt az elvek merevségéből a gyakorlatban engedett. Hajlandó ráállni a törvényes közjogi alapra, hogy azon lábait megvetve, további erőt szerezzen elveinek, céljainak megvalósításához, a teljesen független Magyarország kiépítéséhez. S amint idáig eljutottunk, a válság nagy közjogi jelentőségét elvesztette s parlamenti váltsággá devalválódik. Más párt jut az uralomra, talán más rendszerrel fog kormányozni, más taktikával fog manőverezni fölfelé és lefelé; esetleg a nemzeti tartalom is erősebben, vagy helyesebben mondva hangosabban és kifejezőbben fog buzogni: de eszközei és módjai, amelyekkel nemzeti céljainkat közelebb viheti a megvalósuláshoz, ugyanazok maradnak.

Mert ezek az eszközök, módok és lehetőség adva vannak sajátos államjogi helyzetünkben. Lehet, hogy ez nem jól van így, de a gyakorlati politikusnak elvégre mégis számolni kell a tényleges viszonyokkal, akár jók azok, akár rosszak. S az elvek tisztaságára bizony gyakran homályos árnyékot vet az a nagy kérdés: mit lehet s mit szabad kockáztatni az elvekért.

A nemzetre nézve aligha fog mást jelenteni a mostani válság, mint azt, hogy más párt és más kormány következik. Legalább a közel jövőben alig. A külön vámterület, a magyar vezényszó ki tudja, hol vannak elrejtve a jövőben? És milyen nagy a messzeség ezektől a personál unióig? A függetlenségi párt azonban tényleg kormá-

nyozni fog. Akárhogyan csúrik-csavarják a dolgot, feltétlenül ez lesz a vége. Ha most még ki is tudná hagyni a többség megalkotásánál, a legközelebbi választásoknál abszolút többség lesz. Aki ismeri a magyar népet, az tudja, hogy ezt a most lábra kapott áramlatot meg nem tőri semmi hatalom.

És ezekben a napokban amikor a politikusok folytonos permanenciában vannak s minden gyorsvonaton, amely Budapest és Bécs között rohan, átlag két miniszterelnök-jelölt utazik, vannak aggodalmas, de vannak felemelő momentumok is.

Ime, az ősz uralkodó Kossuth Ferencről is meg akarja hallani: mit akarnak a magyarok?

Történelmi jelentőségű pillanatok lesznek azok, amikor bizalmas tanácskozásban arról beszélnek: mi volna üdvös a nemzetnek. Lehetetlen tagadni, hogy sok gyászos emléket temetünk most s abban a pillanatban, amikor a 48 as eszmék harcosai a korona bizalmasai lesznek, amikor megérik egymást s törekvéseik, céljaik és utjaik ugyanazok lesznek: abban a pillanatban új korszak kezdődik Magyarországon.

Évszázadok történelme befejeződött. A 67 akkor válik igazán testté, mert a kiegyezésnek lelke nem az Ausztriával való kapcsolat, hanem az uralkodó és a nemzet kibékülése, összeforrása az alkotmányos jogokban, köteleességekben, szabadságban.

Eljutunk-e idáig?

Vagy újra kezdjük az elmúlt századok rovásait róni?

Sok vért, sok keserűséget, sok csalódást takaríthatunk volna meg, ha az a bölcsesség, amely Kossuth Ferencet a trón elé hívja s a nemzet vágyait megérteni törekszik, mindig itt lakozott volna közöttünk.

A politikai torzalkodás eltörpül amellyel a tény mellett, hogy a király igyekszik a nemzet megérteni.

A legközelebbi idők nagy eredményeket hozhatnak világra, de nagy megpróbáltatásokat is. A válság nem a párt-klubokban fog eldőlni, hanem a király előtt. És akik a válságot felidéztek, azoknak vagy nagy lesz az érdemük, vagy súlyos a felelősségük.

A kereskedők jövő problémája.

A kereskedők fáradnak, küzdenek és igazán titáni harcokat folytatnak, hogy egyéni és társadalmi céljaikat diadalra juttassák. Egyéni határt nem ismerő szorgalommal és buzgalommal igyekeznek érvényesülni a kenyérkereset nagy harcában; nem ismernek földrajzi akadályokat, veszedelmeket és küzdelmeket: haladnak oeltudatosan a kitűzött uton, amelyen befektetett tőkéiknek kamatait és munkásságuknak jutalmát kívánják elérni.

Társadalmilag vágyakoznak valami után, amit

— Oh, elég jól, csak a coupét tévesztettem el és most nem tudom megtalálni. Oh, én birkafejű!

A derék póznafi ide-oda ül és az ajkait harapja dühében.

— Különbben értem már a dolgot — folytatja tovább — a második csengetésre kimentem egy pohár cognacra. Csupán egy pohárra. De miután a legközelebbi állomás aránylag elég távol van, gondoltam, jó lesz még egy pohárával leönteni. Miközben erre gondoltam és kiittam még egy pohárral, harmadszor csengettek . . . én örült módjára rohanni kezdek és beszáltam a legelső, legjobb kocsiába. Nem vagyok egy megátalkodott birkafejű állat, mondja?

— Maga, ugy látom, rendkívül ünnepélyes hangulatban van — jegyezte meg Piotr Piotrovich.

— Üljön le, nagyon megtisztelne, ha . . .

— Nem, nem . . . Meg kell találnom a coupémat. Adieu!

— Üljön le, majd a legközelebbi állomáson megtalálja a coupéját. No üljön le.

Iván Alexejevics előbb szörnyűködik, aztán Piotrovich mellett foglal helyet. Oly izgatott, mintha tűkön ülne.

— Hová utazik? — kérdé Piotrovich.

— Én? — a szürke semmiségbe . . . Kedves barátom, látott-e már szerencsés bolondokat?

kereskedői reputációnak esufolnak az emberek, pedig bebizonyították már, hogy közgazdasági tevékenységükkel, párosítva a haza iránt soha nem feledett köteleik teljesítésével sokszorosan reá szolgáltak arra, hogy a merkantilizmust megillető társadalmi pozícióhoz jussanak s ott még nagyobb lelkesedéssel járuljanak hozzá a közvagyon emeléséhez, a közjóvelelem fokozásához s a hivatásukkal szervi összefüggésben levő, vagy akár ettől távol álló társadalmi intézmények minél sikeresebb érvényesüléséhez.

Ez a kettős cél, bár teljesen libilincseli kereskedőiségünk valóját, munkáját, törekvését, mégis ezeken kívül volna még egy feladat, mely megoldásért kopogtat a kereskedő-osztály összességére előtt s ez az oly sokszor hangoztatott nyugdíjügy.

Alig van hivatás a közgazdasági ágazatok között, ahol akkora bizonytalanság, oly nagymérvű kockázat fenyegeti a dolgozó tömeget, mint épen a kereskedői osztályt. Kis tőke és vasszorgalom mellett milliókat szerezhetnek, kis tőke és lanyha szorgalom mellett a vagyonosodás magas fokára juthatnak, nagy tőke s munkaszeretet nélkül koldusbot lehet osztályrészük. Ugyanezek az okoskodások gyakran fordított eredményhez vezetnek, mert bár a tőke s munkaködv, a munkaszeretet, a szorgalomskitartás előfeltételei a kereskedőség prosperálásának, de látjuk, hogy a véletlen, a kereskedőtől teljesen független konjunkturák szeszélye is irányítja és mozgatja a kereskedők munkájának sikerét. És épen azért, mert a kereskedők soha sem tudhatják, hogy küzdelmüknek mi lesz a végecéja, hogy öreg napjaikban hol találnak gondtalan s nyugodt pihenőt, hogy munkaképtelenségük esetében miképpen tengetik át az élet hátralevő küzdelmeit és hogy elhunytuk után a hátramaradott családtagok mily módon fedezhetik majdan nélkülözhetetlen életszükségleteiket.

És mivel a helyzet ez és nem is fog megváltozni sohasem, azért a kereskedő osztály feladata nem lehet szebb, mint ha gondossága tárgyává teszi az összesség javát, üdvét célzó kereskedői nyugdíjintézmény megvalósítását.

Hazánkban a bejegyzett és be nem jegyzett kereskedők száma megközelíti a háromszázezret. Ezek között van legalább kétszáz ezer, kik anyagilag és lelkileg is képesítve volnának a nyugdíjintézmény létesítésére, a szükségelt minimális járadékok befizetésére. Ha pl. alapul vesszük, hogy minden kereskedő kétszáz koronát fizetne a nyugdíjintézmény tőrszalaptőkéjéhez: akkor már a kiindulás pillanatában negyvenmillió korona állna az intézmény rendelkezésére. Ez a negyvenmillió volna az a szilárd alap, amelyből a humanisztikus intézmény következőképpen épülhetne fel:

Minden kereskedő a már említett 200 korona kezdőleges hozzájáruláson kívül évenként száz

Nem? No nézzen rám . . . Maga előtt áll a halandók legszerencsésebbje! . . . Ugy ám . . .

— De . . .

— Nekem most tulajdonképpen nagyon hülye ábrázatot kellene vágnom . . . Mert olyan boldog vagyok, hogy szinte meg kell örülnöm. Beesületszavamra! Hahaha! Tudniillik nászuton vagyok; képzelheti!

— Ugy, hát megnősült?

— Igen. Ma esküdtünk meg és az oltártól egyenesen a vonatra ültünk.

És itt hosszú sora következik az üdvözléseknek.

— Igy a! Tehát azért csipted ki magad annyira? — szólott Piotrovich.

— Persze, hogy persze . . . de még a parfümöt sem feledtem honn nagy siettemben. Véghetetlenül boldog vagyok; ezt maga itélje meg különben. Nemsokára coupémban leszek, ott ül a sarokban az elragadó, édes piszeorru szépség . . . és oly finom kis ujjacskái vannak . . . Én angyalom! Én mindenségem! Olyan enniváló jószág! Hát még a lábacskái! Oh én Istenem! Beléjük tudnék harapni. Maga nem érti ezt; maga materialista, aki mindent analizálni akar . . .

— De most megyek már a coupém után; ott mosollyal fogad majd az aranyos . . . én pedig meiljeje ülök és megcsipem az állaacsáját . . .

Az ujdonsült férj.

Ira: Csehov Antal.

A bologjai állomásról már tovarobogott a vonat. A dohányzó szakaszban öt utas szendergett a kék füstkarikák mögött. Mély csend . . .

Nyílik az ajtó s belép rajta egy póznamagasságú alak, fején, barna színű kalappal, elegáns felöltővel. Megjelenése nagyon emlékeztet bennünket Jules Verne regényeinek egyes alakjaira.

A szeretetreméltó idegen megáll a fülke közepén, köhint nagyot és vizsga szemekkel nézi a falakat.

— Nem, nem ez az — mormogja. — Az ördög tudja, hogy mit jelentsen ez! Kétségbeejtő! Nem, nem ez a coupé az.

Az utasok egyike felveti szeméit az idegenre, nézi, egyre nézi, aztán mámorosan felkiált:

— Iván Alexejevics! Minő véletlen; maga az valóban?

A póznamagasságú Iván Alexejevics megrázkódik és aztán az utas tenyerébe csapja markát és örömmel szorongatja.

— Piotr Piotrovich! — szólott — már ezer esztendeje láttam és nem is tudtam, hogy maga ugyanezzel a kocsiával utazik.

— Mit csinál? Hogy megy dolga?

korona nyugdíjjáradékat fizetne; ilyen oimen kétmillió korona folya be. Az intézmény rendelkezésére álló és a tagok nyugdíjellátására szolgáló összeg, vagyis 1. a negyvenmillió korona törzsalaptőke évi 4%-os kamatai — egymillió-hatszáz ezer korona, 2. a tagdíjakból évenként befolyó kétmillió korona, összesen hárommillió-hatszáz ezer koronára emelkednek.

Hogy az évi ellátásra rendelkezésre álló összeg mennyiben fedezné a munkaképtelenek, a hátrahagyott család minimális szükségleteit, azt egy rövid cikk keretében kiszámítani s plauzibilissé tenni teljes lehetetlenség. Én azonban azt hiszem, hogy ezen az uton elindulva célhoz lehet jutni, mert ha a törzsbetét évi kamatai s az évi nyugdíjjárulékok összege nem fedezné együttvéve sem az évi szükségletet: akkor lehetséges volna mind a törzsbetétet, mind az évi járulékok megkésztetése s az így rendelkezésre álló összeg a legskrupulusabb számításoknak és a felállítandó matematikai mérlegnek biztos alapját képezhetné.

A kérdés csak az, hogy törvényes, vagy társadalmi uton volna-e a cél elérhető.

Törvényes uton kötelező formában rövidebb idő alatt tétő alá kerülhetne az intézmény; de tudjuk az államhatalom sokféle irányuló rendkívüli elfoglaltságát és így ettől egyelőre hiába várjuk a cél megoldását. Marad a megoldásnak egyedül dűlőre vezethető módja: a társadalmi uton való megoldás.

Gondolkozzék ebben a kérdésben minden kereskedő, kereskedelmi egyesület, kereskedelmi kamara és különösen az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, mert a kereskedők nyugdíj-ügyének létesítése a legközelebbi jövőnek az az életproblémája, mely megoldásra vár.

Annak idején a részletekhez való hozzászólási jogot fenntartom magamnak.

Balassa Benő.

Az irodalmi és művészeti kör fejlődése.

Alig egy éve annak, hogy a Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti kör megalakult.

Egy kis társaság indította meg a mozgalmat, amely fölött sokan mosolyogtak. Halva született ideának tartották, hogy nálunk, a társadalmi széthúzás e klasszikus földjén, össze lehessen hozni és fenn lehessen tartani egy olyan kört, amely nem exkluzív, hanem a művészet és irodalom szeretetében és pártoltságában egyesítsen minden olyan embert, aki lelkesül az esztetikai széppért.

És ime, egy év után a körnek 300 tagja van és sikerekre is tekinthet vissza. Két hangversenye fényesen sikerült s most készül a harmadikra, amelyen már művészi nívón álló programmal fog a közönség elé lépni.

Mindig előre!

Fokról-fokra, lépésről-lépésre kell meghódítani a közönséget annak az eszmének, amelyet ez a

Piotr Piotrovich, engedje meg, hogy megöleljem! . . .

— Kérem, rendelkezésére állok.

A barátok, az utasok harsogó kacaja mellett, kik időközben feleszméltek félálomukból, összeszókolódtak, aztán tovább folytatta áradó hangon:

— Hogy az ember végsőig fokozhassa esztelenségeit, vagy mint a regények írják, az illúziókat még jobban emelje, bemennek a büffébe és magukba öblítenek három-négy pohárka szeszt. Ilyenkor olyan különös gondolatok járnak át az ember agyvelejét, amiket egy regényben sem olvashatunk . . . Én, mint látja, rendkívül jelentéktelen ember vagyok, de azért úgy érzem magam most, mintha az egész világot átölelném . . .

A boldog férj lyrai ömlengéseiben az utasok mulattak és szinte csoportot képeztek körülötte. Ő pedig csak tovább nevetgél, fecseg, beszél szakadatlanul . . .

— A földög uraim, nem sokat teketóriáznai . . . ördög vigye az analystákat! . . . Ha szomjasak vagytok, igyatok és ne törjétek a fejetekeket, vajjon hasznos-e vagy sem.

Most a kalauz lépett be a kocsiba.

— Kedves barátom — fordult feléje az újdonsült férj — ha a 209-es kocsiba ér, mondja meg

teljesen ideális alapokon szervezkedett kör maga elé tűzött; de amint a vezetők lelkesedését, a működő tagok önfeláldozó szorgalmát ismerjük s amint a város intelligenciájának áldozatkészségéről meggyőződünk, biztosra vesszük, hogy néhány év múlva az egész társadalom osztatlan rokonszenve kíséri az irodalmi és művészeti kör működését s mindnyájan együtt leszünk az idealizmus zászlója alatt.

A körnek, amint e neve is mutatja, két szakosztálya volna. Az egyik az irodalmi, amely tényleg azonban ma még alig ad életjelt magáról s a művészeti, amelynek hatalmas haladása adja a fényt s az irányt.

Az irodalmi szakosztály a szabad lyceum megalakítását vette tervbe, ami azonban különböző okokból nem sikerült. Ami a háboru viseléshez szükséges, az hiányzott. Nem volt pénz. Már pedig kellett volna egy vetítő készülék, amelylyel az előadásokat illusztrálni lehessen. Mert a népszerű tudományos előadásoknak rendkívüli vonzó erőt adnak a vetített képek.

De ami halad, az nem marad. A szabad lyceum ez év őszén megnyílik s társadalmunk oszlopos tagjai megígérték közreműködésüket. Valamelyik iskolában kölcsön kérnek egy termet s minden héten tartanak előadást. Szívesen látnak mindenkit, aki azt hiszi, hogy van még megtanulni való dolog a világon.

Az irodalmi osztály működésével tehát végeztem volna. Ennek a sectionnak még csak jövője van; a művészek azonban már multra is hivatkozhatnak s különösen az övék a jeien.

A véletlennek igazán áldásos játéka, hogy egy ilyen kis városban annyi muzsikusi uri ember összetalálkozott, hogy jeles bandát alakíthasson. Sőt ezek az urak nem csak muzsikuskok, hanem valóságos furor musicalisban szenvednek. Persze ebből a betegségből valamennyibe átsuggerált egy-egy adagot Sándor Zsiga, a karmester, aki egyébként mellékfoglalkozására nézve mérnök is. Az Uristen adott neki talentumot, megáldotta a kezét, a fülében egy millió érzékeny hurocskát feszített ki, amelyek a legkisebb hangra is rezonálnak s a lelkében minden melódiává olvad össze.

Én azt hiszem, mikor a messzelátón keresztül kukucsál a vonyarei utra, akkor is azt nézi, hogy melyik kerécsapásnak van kóta formája.

Aki annyira szereti a muzsikát, mint Sándor Zsiga, avval bizony megeshetett, hogy a kavicsot is a hangja után itéli meg. Összeüti a két ködarabot és kimondja a szentenciát:

— Ez a kő nem elég kemény. Jóra való dolomit cis-senik, ez meg csak cseszent.

Ez a testestől lelkestől muzsikusi férfi a banda vezetője. Az állam csak nyole óráját foglalta le; a maradékból nyolecat a művészetnek áldoz fel. Vagyis jobban mondva szabad óráiban mér.

A zenekar tagjai egytől egyig lelkes muzsikuskok.

— Kérem, rendelkezésére állok.

— Kérem, de ezzel a vonattal nem megy a 209-es, hanem a 219-es kocsiba.

— Nem bánom, mindegy; annak a hölgynek pedig mondja meg, hogy férje ép és egészséges . . .

Alexejevics pedig tovább irlgalmatlanul hadarta:

— Mindenki a maga szerencsésének kovácsa. Ha akarjátok, ti is boldogok lehettek . . . de ti nem akarjátok, mert önfejtétek vagytok!

Egy másik közbe szól:

— Az ember a saját szerencsésének kovácsa? Ugyan minő szerencse az, ha az ember nyomában anyós kísért? . . . a véletlenségtől függ minden. Ha most kisiklana a vonat, tudom más-ként beszélne . . .

— Hova utazik? — kérdi Piotrovich az újdonsültet — Moszkvába, vagy talán dél felé?

— De hiszen Moszkva nem fekszik éjszak felé!

— A la bonheur! Hát akkor hogyan érjek dél felé, ha éjszakra utazom?

— No de Moszkva csak nem fekszik éjszakra!

— Azt tudom, de mi Pétervárra utazunk — mondja Alexejevics.

— Nem, Moszkvába, ha megengedi . . .

— Moszkvába? hogyan értsem ezt? — kérdé az újdonsült megsemmisülve.

Orvos, ügyvéd, tanár, tisztviselő, kereskedő, vállalkozó, kántor a közéletben, — primás, kontrás, brácsás, bőgős a körben.

Az irodalmi és művészeti kör először a gimnáziumban kapott ideiglenes tanyát. Később azonban kilakoltatták. Nem hivatalos kulturális tényező, a műzák hivatalos tanyáját tehát el kellett hagynia. De nem maradt hajlék nélkül. Befogadták a zalaegerszegi iparosok az ipartestület házába, amely most valóságos művész tanya.

Este hat óra felé itt is, ott is hegedűvel siető alakokkal találkozok az ember. Ki a fülénél, ki a nyakánál fogva viszi az instrumentumot; már ahogy tokba, vagy csak zöld zsákba van rejtve az értékes jószág. És amint egy-egy hegedűs ember belép a terembe, a homályos sarokban csendes örvendezéssel sóhajtja valaki a levegőbe: Egy . . . kettő . . . három . . . tizennyole . . . husz.

Az a sarokban ülő inspirátor a kör elnöke: dr. Ruzsicska Kálmán. Annyi szeretettel, várakozással lesi az érkezőket s mikor együtt van a banda, oszondesen mosolyog magában. Lám, lám, mégis csak van idealizmus a világon. Ez a sok szürke, munkában kifáradt ember ide jön üdülni, felfrissülni a hangok, a harmónia, a dal országába, ahol beleolvad minden abba az összhangba, amely egy pillanatra elfeledtetni, hogy milyen köd, mennyi sár van oda künn.

Azután következik a persa sah nótája: a hangolás.

Ki sejtene, hogy az a vidám képű úr, aki a fuvoláját nyaggatja, egy tudós orvos; a gondolkás az egész vármegye műszaki vezetője; a nagybőgős komoly professor s a primhegedűs egész nap számokba temetkezik az adóhivatalban, a nagydobos pedig, az athléta tenetű ifj. jogtudós, napközben Spencerral és Herczegh Mihályval viaskodik.

És huzzák szívűből, tanulnak mindennap órákon keresztül. Erőt vesz rajtuk a furor musicalis.

Pedig a karmester ugyanesak basáskodik. Ideges is néha. De engedelmeskedik minden vonó.

Megzörren a karmester pálcája: Kipp, kopp. — Kezdjük uraim, kezdjük . . . Egy, kettő, három, négy . . . Trá rá — trá rááá . . . Nem jól van. Da capo . . . Pizzicato . . . Mit csinál Józsi bácsi az Istenért . . . Traaa rá . . . cis, cis . . . Kitartani . . . Tizenhatod pauza . . . Nem jó, nem jó . . . Ugy . . . Helyes . . . Da capo . . . No most! . . . Forte . . . Fortissimo . . . Helyes! Jól van! Pianissimo . . . Andante . . . crescendo, crescendo, forte, fortissimo, finale.

És azután újra megy da capo, amíg csak ki nincs dolgozva a legkisebb részletéig.

Igy dolgoznak a művészeti körben mindennap s ha együtt maradhatnak még néhány évig, olyan dilettáns zenekara nem lesz Magyarországnak, mint a mienk.

— Különös . . . hát hová akar menni?

— Pétervárra.

— Akkor hát gratulálok magának. Maga el-
tévészette a vonatot.

Alexejevics mereven végig méri az utasokat.

— Igen, igen — magyarázta Piotrovich — maga Bologojában tévedésből erre a vonatra ült . . . Bizonyára a cognac volt az oka mindennek . . .

Iván Alexejevics elsápadt s idegesen fel és alá sétál a kocsiban.

— Oh én tinó! Bár vinne el az ördög! Mit csináljak most? A feleségem ül abban kocsiban egyedül és aggódik.

Az újdonsült férj leroskadt a padra és úgy felszisszent, mintha csak a tyukszemére hágtak volna.

— Mit csináljak? Mit csináljak? . . .

— Semmi baj! — vigasztalják a többiek. — Sürgönyözzön a feleségének és aztán üljön a legközelebbi gyorsvonatra, akkor majd eléri.

— Gyorsvonatra? Hát honnan szedjem elő a pénzt jegyre? Minden pénzem ott van a feleségemnél.

Rövid eszmecsere után összegyűjtötték az utasok öt rubelt és utnak eresztették az újdonsültet.

A kör e hó 18-án tartja farsangi hangversenyét. Elmentem tehát a műhelybe: megnézni, mit tudnak. Impressióimról számoltam be, mikor a fentieket megírtam.

De nem volna teljes a kép, ha a kör muzsáiról nem ejtenék szót. A hölgyek kara is szervezkedik és szorgalmasan tanul. Fájdalom, az énekesek nem szenvednek a zenészek betegségében s eddig teljes dalárdát nem sikerült összehozni. Pedig a siker csak akkor volna teljes, ha a régi jó dalárdát is életre lehetne kelteni.

A legszebb várakozással nézünk a hangverseny elé, amelynek műsorát a farsangi rovatunkban adjuk.

Farsang.

A zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör hangversenye. Az I. E. M. K. február 18-án tartja harmadik hangversenyét, amelynek műsora a következő:

1. >Ima.< Erkel Ferenc >Bánk bán< dalművéből. Előadja az Z. I. M. K. vegyes énekkara. 2. >Felolvasás.< Tartja Schuster Oszkár ur. 3. >Tűzvarázs< Wagner Richárdtól, átdolgozta Brassin. Zongorán előadja Mihalovich Alice urhölgy. 4. >Mendelsonhn 42-ik zoltára< a 3. rész sopran solo, nőikar és zenekar kísérettel. A sopran magán részt éneklő Lányi Ilonka urhölgy, b) 6. rész. Sopran solo, férfi négyes és zenekari kísérettel. A sopran magán részt éneklő Skublies Antika urhölgy. A férfi magán szólamokat: id. Czukelter Lajos (tenor I.) ifj. Czukelter Lajos (tenor II.), Sinkovics Géza (bass I.), Balogh Gyula urak (bass II). 3. a) Vieuxtemps 4-ik hegedű versenye (2-ik tétel) b) Hubay >Helyre Kati.< Előadja hegedűn Sándor Zsigmond ur. Zongorán kíséri Mihalovich Alice urhölgy. 6. Rossini. Nyitány. >Tell Vilmos< dalművéhez. Előadja a Z. I. M. K. zenekara. Karnagy: Sándor Zsigmond ur. Előadás után tánc.

A műsor minden egyes száma magas nivón álló művészi dolog. Mihalovich Alice kisasszony által választott darab a legmagasabb klasszikus zenei alkotások közül való; Sándor Zsigmond egy nehéz és remek szép hegedű hangversenyt választott s melléje Hubaynak egy magyar hangverseny darabját, amely magyar fülnek rendkívül gyönyörködtető.

Az első szám, amelyet a zenekar és vegyes énekkar ad elő, úgy színtén a 4 ik szám feltétlenül nagy hatást fognak elérni. Az utolsó szám a zenekar diésősége lesz. Tell Vilmos operából a nyitányt játssza, amely már a próbákon is gyönyörűen sikerült.

A kör tagjai 1 K, nem tagok 2 K beléptidíjat fizetnek. A jegyeket dr Kiss Lajos úr gyűgyszerterében 18-án d. u. 6 óráig lehet átvenni. — Miután a körnek nagyon sok a kiadása, a választmány úgy határozott, hogy kedvezményes jegyet csak azon tagoknak ad ki, akik mult évi tagdíjait megfizették.

A főgimnáziumi ifjuság hangversenye. A zalaegerszegi főgimnázium ifjusága, tanárai vezetése alatt, a segítő egyesület javára sikerült hangversenyt rendezett a mult szombaton. A közönség meglepéssel tapasztalhatta, hogy az intézet nem csak a tudást terjeszti, hanem igyekszik az ifjuság lelkében a művészetek szeretetét is ébren tartani. A hangverseny sikerült számai arról tettek tanuságot, hogy a zalaegerszegi főgimnázium kebelében sok jeles zenei tehetség van. Bucsy István és Takács József tanárok fardozása elismerést érdemel. Az ifjusági zenekar teljesen precíz előadást produkált; a dalárda szintén jó, ámbár hanganyagban ez idén nem bővelkedik annyira, mint tavaly. Kreisler Imre VIII. osztályu tanuló kitünő hegedűs, akire e téren szép jövő várakozik. Teljesen szabatos technikával játszik. Garancsy Zoltán VIII. o. t. mesterien kezeli a zongorát. Gyönyörűen játszott el néhány magyar darabot. Ritscher József Eötvös „Buesu” című költeményét szavalta szép sikerrel. Lányi Margit urhölgy Kreisler Imre hegedű játékát kísérte zongorán a nála megszokott biztossággal. Az ifjuság köszönettel tartozik szíves közreműködéséért. Az ifjaknak sokat tapsolt a közönség. Az idén a látogatottság nem volt akkora, mint tavaly, mert az influenza s a mulatságok összehozása sok családot otthon tartott. A mulatság fesztelen jó kedvben reggeig tartott.

Felülfizettek: Hertelendy Ferenc főispán 10 kor., Kovács János 5 kor., Engelsmann Izrael 4 kor., Talabér László 2 kor., Csapó Kálmán

3 kor., Makray Sándor 5 kor., Simonffy Gyula 1 kor., Balaton József 60 f., Zimies Gyula 20 f., Lövinger Simon 1 kor., Reichner Heren 50 f., Deutsch Ferenc 2 kor., Weisz Tivadar 2 kor., Fürst Simon 50 f., Garai Lipót 40 f., Fülöp János 4 kor., Benesik János 10 kor., Kún Vilmos 3 kor., dr Halász Miksa 2 kor., dr Hajós Ignác 10 kor., N. N. 40 f., Weisz Ármin 1 korona, Udvardy Vince 1 kor., Vajda Áron 2 korona, Tuezy János 2 kor., Gryneus György 2 korona, Schmidt Viktor 2 kor., Schütz Frigyes 2 kor., N. N. 2 kor., dr Csák Károly 2 kor., X. Y. 1 kor., özv. Békéssy Rezsóné 4 kor. A rendezőség s a főgimnázium igazgatósága halás köszönettel veszi a felülfizetéseket.

A nagykanizsai keresztény nőegylet szombaton fényes estélyt rendezett. A program első pontjával reklám képeket mutattak be. Négy iparvállalat reklám képeit személyesítették hölgyek és urak. Különösen szép volt a Franz villamgyár reklámja. Második szám kvartett volt. Horváth Böske (zongora), Lajpeig Antal (harmónium), Sternek Zsigmond (gordonka) és Fesselhoffer István (hegedű) művészi összejátéka nagy hatást keltett. Kiemelkedő pont volt Vaich Vilmos énekszáma, aki kuruc nótákat énekelt. Majd ismét élőképek következtek. Márvány-szobrokat ábrázoltak. Végül előadták a „Pajkos diákok” operettet, amelyet Böhm Emil dirigált. Az előadásban részt vett Kövessy Albert színigazgató is, aki Kecskemétről jött el a műkedvelőknek segíteni. Az előadásról elragadtatással írnak. A műkedvelők művészeknek bizonyultak. Különösen kitünt Jäger István Geier szerepében, továbbá Blau Margit remek hangjával, Kantz Juliska s Aradi Aranka.

A zalaegerszegi iparos ifjak önképző egyesülete folyó évi február hó 19-én vasárnap a „Korona” szálló nagytermében szavalással, énekkel és színelőadással egybekötött nagyszabásu mulatságot rendez.

A zalaegerszegi szabó munkások és munkások szakegylete sikerült hangversenyt és táncmulatságot rendezett e hó 5-én a „Korona” szálló emeleti helyiségeiben. Az egylet vezetőségét elismerés illeti azért, hogy elsősorban az önképzés nemes célját szolgálja s a táncmulatságot ügyesen s gondosan összeállított programmal előzte meg. A dalkör ügyesen és csinosan énekel. Nem művészi, de közvetlen, mesterkéletlen az előadása. A dalkar vezetője Stern Pál, aki az egyletet agilitásával létesítette és fenntartja. Ügyes volt Vathy György monológja, Puer Mariska, Baksa Erzsike és Stern Pál dialogja. Szavaltatok is voltak. Stern Pál, Kohn Jenő és Ellenbogen Emma szavaltak. Hangverseny után tánc volt.

Felülfizettek: Hertelendy Ferenc főispán 5 kor., Fenyvesi Miksa, Kummer Gyula, Domonkos Ignác, Unger Antal, Fischei Mór 2—2 korona, ifj. Horváth Jenő 1 kor. 60 f, Hány József 1 kor. 50 f, Stern Pál 1 kor. 40 f, Hárieh Ilona Borbély György, Singer Miksa, Hirschl Géza, Jádó Károly, Kaamar István 1.20—1.20 fillér, Lövi Ignác, Horváth Zsigmond, Véber Mór, Koltai Péter, Horváth János, Dervalics István, Dömötör János, Hübsch Pál, Kohn Jenő, Lövi Gyula, Magyar József, Mattersdorfer Mór, Hochberger László, Hochberger Sándor, Ábrahám Szilveszter, Braun Ferenc, N. N., Bános Vince, Fenyvesi József, Léránt György, Fellner Zsigmond, Kokas Agoston, dr. Halász Vilmos 1—1 kor., Vathy Jenő 80 f, Spiegel Heinrich, özv. Keszi Dorferné, Horváth Gyula, Szencsár Antal, N. N., Vámosi István, Garai Lipót, Kohn Dávid 60—60 f, Dáni András, Veisz Samu, Lövi Lina, Neuvirth Pál, Klein Herman, Braun Sándor, Stern Mór, Veinberger I., Braun Ignác, Réti Pál, Laub J. 40—40 f, Fendrik József, 80 f, N. N., Trebies Mihály, Kiss Gergely, Fehér Flórián, Fehér József, Balassa Péter, N. N., N. N., Kámán Ferenc 20—20 f. A szíves adakozóknak ez uton halás köszönetét fejezi ki az egylet vezetősége.

Jelmez bál. A zalaegerszegi építő iparosok szakegyletének jelmezbálján, amint már előzőleg megírtuk, a legromgyosabb alak részére jutalom volt kítűzve. A díjat Verteties Gyula kapta meg, aki ugyancsak romgyosan volt felöltözve. Néhány szép női jelmez is volt. A prémiumot egy paraszt menyecske kapta (sajnáljuk, hogy a nevét nem tudjuk.) Tőrlől metszeit magyar stílusban volt öltözve. A mulatság az egyletnek szép jövődelmet hozott.

Táncmulatság Nován. A >József főherceg sanatorium< novai járási hölgybizottsága Mayer Istvánné urnő elnöklete alatt Nován f. hó 5-én műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett, a mely fényesen sikerült. A műkedvelők a >Házasság Politikája< és a >Kukli predikációk< ismert vígjátékokat adták elő, a melyre nagy szorgalommal készültek. A szereplők előadása oly természetes és kedves volt, hogy eltekintve a szűk teremben hirtelenül felállított színpad fogyatékoságaitól, a hallgatóság figyelmét mindvégig lekötötték.

Kiváló elismerés illeti meg Fazekas Vilmos urat, aki a színpad felszerelése s a játék gyors és ügyes vezetésénél buzgolkodott.

Előadás után tánc volt, amely reggelig tartott. Ott voltak, asszonyok: Bándy Lászlóné Nagylengyel, Brüll Lipótné Nova, Eppinger Sándorné és Izsóné Nova, Farkas Istvánné Nova, Fatér Györgyné Söjtör, Fazekas Istvánné, Vilmosné és özv. Fazekas Jakabné Nova, Heisenberger Ferencné Istvándi pusztá, Hoffmann Jánosné Lenti, Horváth Gyuláné Csonkahegyhát, Kazár Manóné Nova, König Mayer Zsigáné Zalaegerszeg, Kuntsnig Antalné Nova, Mayer Istvánné Nova, ifj. Martincsevics Ferencné Nova, Persay Gyuláné Nova, Polnisch Árpádné Lenti, Puly Gáborné Tárnok, Szalmay Józsefné Nova, dr. Székely Józsefné Nova, Tuboly Zsigáné Csonkahegyhát, Thury Pálné Nova, Weiler Lipótné Nova.

Leányok: Bándy Irén Nagylengyel, Brüll Erzsike Nova, Doktorics Ilona Szombathely, Eppinger Mariska Nova, Fatér Margit Söjtör, Gerencsér Mariska Zalaegerszeg, Harnasch Mariska Keszthely, Horváth Ilona és Gizella Tárnok, Ivanics Tilda Alsólendva, Mort Gizella Lenti, Németh Izabella Zalaegerszeg, Petánovics Annuska Nova, Pintér Mariska Nova, Polnisch Hilda Lenti, Puly Vilma Tárnok, Szabó Erzsike Bak, Török Ilona Csonkahegyhát, Weiler Zseni és Janka Nova.

Felülfizettek: dr Darányi Ferenc, Imreh Antal Pördeföld 10—10 K, Persay Gyula Nova 6 K 40 f, Vargha Imre Páka 5 K, Mayer István Nova 4 K 25 f, Tuboly Zsigmond Csonkahegyhát 4 K, Török Ilona Csonkahegyhát, Barthalos Mihály Nagylengyel 3—3 K, Hoffmann János Lenti, Ehrenreich János Páka, Iker István Páka 2.40—2.40 f, Fatér György Söjtör, Veszprémy Gyula Tárnok, Bezeredy István Nova, dr Székely József Nova, Rosenberg Zsigmond Nova, Heisenberger Ferenc Csömödér, Kuntsnig Antal Nova, Kazár Manó Nova, Rózsa Sándor Lenti, Bürgözdny Béla Szécsisziget, Farkasovszky Endre Nova, Fischer Gedeon Tárnok, Szillner József Tárnok 2—2 K, dr Augustinovics Nándor Páka 1 K 80 f, Kelemen József Páka, Brüll Dezső Nova, Szabó Ferenc Nova 1.40—1.40 f, Spiegel Zsigmond Tárnok, Kukoreilly Ferenc Páka 1.20—1.20 f, Bándy László Nagylengyel, Tuboly Zsigmond Csonkahegyhát, Guttman Gyula Nova, Kozma Mór Nagylengyel, dr Filkor Márton Alsólendva, Eppinger Samu Lenti, Höhn Béla Lenti, dr Koh N. Alsólendva, Vizsy Boldizsár Nova, Máté Antal Nova, Magyar József Nova, Brüll Erzsike Nova, Pintér Margit Nova, Molnár László Nova, Dergovics György Nova, Kovács József Tárnok, Petánovics Anna Nova, Farkas Györgyné Nagylengyel, N. N., N. N. 1—1 K, Farkas István Nova, Horváth Gyula Csonkahegyhát 80—80 f, N. N. 50 f, Thury Pál Nova 40 f, Goriesanecz József Nova, N. N. 20—20 f.

A műkedvelői előadás összes bevétele 213 K 84 f volt, befolyt jegyek árából 62 K 60 f. Felülfizetés 110 K 24 f, sorsjegyekből 41 K. Ezen bevétellel szemben volt 82 K 45 f kiadás, maradt a Sanatorium javára tiszta készpénz jövedelem 90 K 30 f.

Eladatott ezen kívül a Nova vidéki hölgybizottság tagjai által még 98 drb sorsjegy.

Borbélysegédek bálja. Nagykanizsán a borbély segédek sikerült bált rendeztek, amelyen a négyeseket 90 pár táncolta.

Szobrot Jókainak!

Még nincs egy éve, hogy a nemzet koszosra költője megdicsőült. A nemzeti hála imponzánsan nyilvánult már temetésekor, de az a mélyregees gyászérzés, mely akkor elfogott mindnyájunkat, csak pillanatnyi megnyilatkozása volt annak a határtalan szeretetnek és tiszteletnek, mellyel a magyarság Jókai Mór egyénisége iránt viseltetik. Örökre szóló emlékre kell leraknunk

ezt a szeretetünket. Ércalakját a jövő nemzedék számára kell megalkotnunk. A magyar társadalomnak erkölcsi kötelessége e célra egyesülnie, hogy maradandó emlék hirdesse Jókai Mór örök dicsőségét.

A magyar társadalomnak szól az a fölhívás, melyet a Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter által a Jókai szobor és síremlék létesítése ügyében legutóbb összehívott szűkebb körü értekezlet bocsátott ki az emlékművek költségeihez leendő hozzájárulás érdekében. A magyarság előkelőségei közül ötvenen írták alá ezt a felhívást, mely így hangzik:

A magyar nemzetből síremléket és szobrot kérünk Jókai Mórnak.

Jókai pályája nemzetünk szellemi életének legnagyobb emlékei közé tartozik. E nemzet lelkét félszázadnál hosszabb ideig tartotta egybefoglalva a művészet varázsában és a hazaszeretet lelkesedésében. Egyek voltak benne és általa kicsinyek és nagyok, szízek, mindnyájan, kiknek kedves a magyar szó és drága a magyar érzés.

Az irodalmi emlék, melyet lángelméje alkotott, mindnyájunk gyönyörűsége, ereje és dicsősége. Nemzeti életünk körében művészi, erkölcsi és hazafiai fejlődésünknek egyik leggazdagabb forrása; határainkon túl a magyar szellemnek messze ragyogó diadaljele.

Nemzeti kötelességünknek érezzük, hogy nagy pályájának emlékét hozzá és magunkhoz méltó műalkotással is megörökítsük. Ha valakit, úgy őt bizonyára megilleti a tisztesség, hogy a nemzeti hála rakjon köveket pihenőhelye fölé s állítsa ércalakját a jövő nemzedék szemé elé.

E kötelességünknek mély és komoly érzésében nem zavarhat meg senki bennünket. Csak az az igazi erkölcsi érzés, mely minden viszonyok között tisztán képes felismerni és hiven követni a kötelesség szavát. — A mily bizonyosak vagyunk abban, hogy e felhívásunkkal a nemzeti kötelesség szavát hangoztatjuk: ép oly bizonyosan várjuk szavunk viszhangját.

E nemzeti hálára hivatkozunk, mikor emléket kérünk Jókai Mór hamvai fölé s neki, kiből az ország szíve dobogott, szobrot az ország szívében.

Az adományok — akár közvetlenül akár valamely hírlap közvetítésével — a Magyar Általános Takarékpénztár részvénytársasághoz (Budapest, V. József-tér 14.) küldendők, mely intézet a befolyó összegek költségmentes kezelésére és megfelelő gyümölcösztetésre hazafias készséggel vállalkozott.

A begyűlendő pénz felhasználása módjainak megállapítása céljából annak idején országos bizottságot fogtak alakítani.

Esetleges felvilágosításokat a vallás- és közoktatásügyi miniszterium elnöki hivatala nyújt.

Budapesten 1904. december havában.

Antal Gábor, Baksay Sándor, gr. Batthyány Lajosné, Benczur Gyula, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Bubics Zsigmond, gr. Csáky Albin, Emich Gusztáv, Erdődi Béla, Fehér Ipoly, báró Feilitzsch Artur, báró Fejérváry Géza, Firozák Gyula, báró Forster Gyula, Halmos János, Hampelné Pulszky Polixéna, Hauszman Alajos, Hégedüs Sándor, Heinrich Gusztáv, Herzeg Ferenc, Kornfeld Zsigmond, König Gyula, gr. Kuun Géza, Láncezy Leó, Márkus József, Molnár Viktor, Pekár Gyula, Perczel Dezső, Radisics Jenő, Rákosi Jenő, báró Roszner Ervin, Sárközy Aurél, Somló Sándor, Szabó Miklós, Szalay Imre, gr. Széchenyi Béla, Szily Kálmán, Tarkovich József, özv. gr. Teleky Sándorné, gr. Tisza István, gr. Tisza Istvánné, Tuba János, Vargha Gyula, Vészi József, Wlassics Gyula, Wekerle Sándor, Zelenka Pál, ifj. gr. Zichy János, Zsilinszky Mihály.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége 19.500 köbméter hasáb tűzifa szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlatok f. évi március hó 30-ig nyújtandók be.

A részletes pályázati hirdetményt és ajánlati űrlapot az érdeklődőknek készséggel megküldjük.

Sopron, 1905. évi február hó 6-ikán.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Kinevezés. Grábler Sándor szombathelyi lakos okleveles mérnök a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetnél üresedésben levő egyik tanári székre kinevezetett. — Pesti Béla végzett gazdasz ugyan-ezen tanintézetnél ösztöndíjas segédé nevezetett ki.

Távózó szolgabíró. Mezriczy Jenő perlaki szolgabíró egészségi okokból állásáról lemondott.

Eldőléptés. A kereskedelemi miniszter Weisz Ignác mérnököt, a zalaegerszegi államépítészeti hivatal képzett és közszeretben álló tagját főmérnökké léptette elő.

Eljegyzések. Schwed Mór zalaegerszegi vállalkozó eljegyezte Füst Róza kisasszonyt, Füst Henrik zalaegerszegi kereskedő kedves leányát.

Neumark József keszthelyi mészárosmeister eljegyezte Löwinger Ilonka kisasszonyt, Löwinger Simon zalaegerszegi kereskedő kedves leányát.

Esküvők. Zitterbarth Ernő, a báró Guttmann család bresztováci tisztartója február 6-án vezette oltárhoz Kovács Irma kisasszonyt, Kovács Gyula légrádi jegyzőnek, a vármegyei jegyző egyet elnökének kedves leányát. A fiatal párt Huber Gyula barcsi plebános, neves zeneköltő eskette össze. Násznagyok voltak Benicky Imre és Starzsinszky György, koszorus leányok: Zitterbarth Ilonka, Szilvágyi Mici, Kovács Lenke; vőfélyek dr. Szüllő Géza országgyűlési képviselő, ifj. Czukelter Lajos és Friedl Jenő. Esküvő után az örömszültk házában lakoma volt, amelyen a rokonságon kívül a család barátai nagy számmal vettek részt. — Eisner József, a Reisinger és Eisner cég baltája e hó 19-én tartja esküvőjét Lang Eteleka kisasszonnyal Caurgón. — Fejér Lajos biai (Pestmegye) gyógyszerész f. hó 8-án tartotta esküvőjét Zalaegerszegben Szabó Lajos mándi földbirtokos kedves leányával, Margit kisasszonnyal.

Isteni tisztelet ideje az izr. templomban. Az izr. templomban a péntek esti isteni tisztelet a további intézkedésig 1/6 órakor kezdődik.

Gyászhir. Zalaegerszeg város egy derék iparos, Kovács István cipésmester meghalt 53 éves korában. Derék, munkás ember, kitűnő iparos volt, a ki mindenkor becsületet szerzett a magyar munkának. Készítményeivel részt vett a párisi s több hazai kiállításon, ahol kitüntetésekert kapott. A magánéletben is közszeretben állott s általános részvételt temették el e hó 6-án.

Adományok. Rechnitzer Hermin urasszony 10 koronát volt szives a „Nőegylet“ szegényeinek adni, mely adakozásért halás köszönetét fejezi ki a „Nőegylet“ elnöke. — A zalaegerszegi „Karácsonyfa“ egyet részére özv. Part Sándorné urnő (Hradek) négy koronát adományozott, melyért köszönetét fejezi ki az elnök.

Megerősítés. A ujonan alakult iskolaszékek megerősítették a következő községekben: Zalaszentlászló, Gyülevész, Sénye, Arács, Gógánfa, Ukk, Dabroncz, Asszóf, Örvényes és Bodorfa.

Megyes püspökünk utódja. Fischer Colbrie Ágost dr. a római Szentazsáktól a domitopolisi püspök címet kapta. Előbbi birtokosa Dr. István Vilmos szombathelyi püspök volt. Domitopolis ósrégi püspökség Kis Ázsia Iramia tartományában. Legrégibb püspöke volt Antal, aki a chalcedoni egyetemes zsinaton (151) részt vett.

Pótvizsga. A nem okleveles gazdasztek pótvizsgáját folyó hó 11—25-ik közt tartják Keszthelyen.

Villamvilágítás Tapolczán. A mult vasárnap tartott értekezlet eredményeképp a villamos világítás ügye most már oly állapotba jutott, mely bizonyosra enged következtetni, hogy Tapolczán még év folyamán megkezdődik a villamosvilágítás. Részvénytársaság fogja a világítást birni.

A pápai villamos telep mérlege — mint a »Pápai Hírlap« legutóbbi száma írja, már az első üzemi év után jelentékeny felesleggel zárul. — Örülünk — írja a nevezett újság — hogy a mit még mult év elején valószínűnek jeleztünk, máris a teljes bizonyosság felé közeledik, hogy t. i. a telep Pápa városának valószínűsleges erőforrása lesz.

Muraközi állapotok. Az Alkotmányban olvastuk a fenti cím alatt a következőket:

Hazánk e délnyugoti vidékével érdemes gyarabban foglalkozni, mert Magyarország bástyafalát képezi; s különösen érdemes vele foglalkozni most, hogy a választások lezajlottak. A

muraközi horvát népi igen alacsony politikai nívón áll. Mig a mult havi választásoknál az egész ország népe együtt érzett az ellenzékkel, tekintet nélkül arra, hogy milyen párti az ellenzék jelölt, addig a szabadelvű Muraköz — kivéteket amaz 1—2 hely, amely a letenyei vagy alsólendvai választókerülethez tartozik — megmutatta, hogy nem enged a 48-ból s hogy a boldogult Tisza-kormányt támogatni képes. Hogy mi az oka ennek, már megmondottuk, tudniillik az, hogy a muraközi népi vallásos politikai sötétségben sanyalódik, no meg roppant nagy a megvesztegethetőség: egy-két forintért még a legkritikusabb időben is kész politikai, ha úgy nevezhetők, nézetét megváltoztatni. Ez állítást ne vegye tulzásnak senki.

Hogyan lehetne a muraközi alsó népi szomorú sorván segíteni? Az 1904 év szeptemberében a muraközi tanítószeg Perlakon tartotta 6vi rendes közgyűlését. Steinauer muracsányi tanító felvette az eszmét, hogy gondoskodni kellene valamilyen újság létesítéséről, amely kizárólag muraközi horvát nyelven jelenék meg s amelynek feladata volna a népet helyes politikai irányba terelni, kioktatni őt politikai életünk menetéről, következésképpen benne megteremteni az elvhez, a meggyőződéshez való szilárd ragaszkodást s őt önzetlen, igazságos politikai gondolkodásra szoktatni. A gyűlés elhatározta, hogy a jövő 1905 évi gyűlésen konkrét formában adják elő az utat-módot e cél megvalósításához. Igazán nem eléggé pártolható a tanítószeg eme hazafias gondolata s kívánni való szívből lélekből, hogy ezen indítvány az 1905 évben a megvalósulás stádiumába lépjen.

Itt el nem mulaszthatjuk felemlíteni amaz öröndetes tény, hogy Muraközben rohamosan tért foglal a magyar állameszme s a haza iránti szeretet. Vannak ugyan lapok, amelyek rendszeren arról panaszkodnak, hogy Muraköz nem magyarosodik, lépten-nyomon horvát izgatásokról beszélnek, holott egyik állítás sem felel meg a maga formájában a valóságnak. Ha így magyarosodna Magyarország minden vidéke, ugy ma bizonyára nem került volna a képviselőházba 7 nemzetiségi követ. De legérdekesebb a dologban az, hogy a szenzációt hajhászó újságírók legtöbbszörre a papokat állítják pellengérré u. n. magyartalanságuk miatt, mert más úrgy alatt már nem tudják őket támadni. Így például a mult ősszel is a Zalaegerszegen megjelenő „Magyar Paizs“ abban találta örömét, hogy megeresztett egy cikket (ha jól emlékszünk, „Izgatás Muraközben“ volt a címe), amelyben Peezek György c. kanonokot, egyházmegyei ker. tanfelügyelőt magyartalansággal vádolta, ugy hogy elvégre is nevezett kanonok kénytelen volt ugyane lap hasábjain behozonyítani, hogy e vád az ő állásával inkompatibilis. A muraközi papság élén a zágrábi érsekkel eddig hazafias kötelességeinek mindig dicsegetesen megfelelt. Ha pedig találkozik, amint hogy van is, egy-két horvát érzelmi pap, az csak annak a jele, hogy a nagykiterjedésű egyházmegye magyar pap hiányában van.

Ezuttal nem fűzünk a fentiekhez megjegyzéseket, de fenntartjuk magunknak, hogy a Muraközben származó ezen tendenciózus hirre vonatkozólag még reflektálnassunk. Hogy a Muraközben izgatás és hazafiatlan elem — ha csak néhány ember is — van, bizonyítja következők hírünk.

Horvát izgatások a Muraközben. A horvát tulzók csak nem nyugszanak s minduntalan új és új formában igyekeznek a muraközietek jó hazafiuságukból kiforgatni azokat országromboló hazafiatlan törekvéseiknek megnyerni. Nagyon természetesen nem nyíltan, hanem alattomban s főképpen nem nappal, hanem a sötétség leple alatt dolgoznak, nehogy elcsipjék őket és felelősségre vonják hitvány munkájukért. Nasse Pravice-nak most segítő társa akadt. Újabb időben »Zivila Hrvatska Napried u Medgyimurje« című horvát nyelven megjelenő magyarellenes folyóiratot szór-nak el éjjelenként a muraközi falvakban uton utzálen. A józan muraközi népi azonban az ily kezeügyébe kerülő hitványságokon csak mosolyog s nem hagyja magát megtévesztetni, hanem marad továbbra is, amilyen eddig volt: hazájának hű fia.

Aranyosás a Drávában. Légrad községnek régi privilégiuma van arra, hogy a Drávában Pettauig aranyat mosson. Ezt a privilégiumot a régi időben jobban kihasználták, újabban azonban nem sok ügyet vetettek rá. Mostnak ugyan még most is aranyat, de csak 30—40 család űzi s oly primitív eszközökkel, hogy azokkal a

kiváltságot kihasználni alig lehet. A napszámát azonban az aranyos mégis jól megkeresi, dacára annak, hogy mestersége csak abból áll, hogy egy deszkavállal a fővenyt vízzel higitva lassan keresztül bocsátja. A Dráva fővenye azonban helyenként sok aranyat tartalmaz. Most egy angol társaság akarja kibérelni Légrád privilegiumát s mérnökei kutatják az aranyat. Lám milyen éhhetetlenek vagyunk mi! Még privilegiumainkat is idegenek használják ki.

A zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése. F. hó 11-én d. u. 1/3 órákor tartotta a zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság saját helyiségében Hajlik István elnöke alatt 36-ik évi rendes közgyűlését. A felolvasott igazgatósági jelentésből kitűnt, hogy a virágzó, Fischer Pál vezérigazgató vezetése alatt álló takarékpénztár az elmúlt 1904 évben is folytonosan fejlődött; az iránta megnyilatkozó bizalmat leginkább dokumentálja ama körülmény, mely szerint betét állománya az elmúlt évben 386.748 K 77 fillérrel emelkedett 2,934.979 K 16 f.-re. A folytonos verseny dacára a főbb állományok emelkedtek s pedig a váltótárca 235.922 K 80 fillérrel, 1,382.171 K 80 fillérrel, jelzálogkölesön állománya 42557 K 66 fillérrel, 1,108.967 K 64 fillérre. Az 1904 évi tiszta nyereség a múlt éviéhozhozatal együtt 54250 K 66 ft tett ki, melynek felosztását a közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottság véleménye alapján elfogadta és így minden egyes részvény szelvény után f. hó 13-tól kezdődőleg 70 K fog az intézet pénztárából kifizettetni. Az alapok bőséges dotálásán kívül a háztartásból külön 2357 K 90 ft leírtak és 10000 korona pedig a jövő évi nyereség számlára átvitelezetett. Ezek után az igazgatóság és felügyelő bizottság, nemkülönben a még felelős közegeknek a felmentvényt megadták, mikor is az igazgatóság évközben tett összes intézkedéseit jóváhagyta. Megalakított 3 évre a felügyelő bizottság, melynek tagjaiul egyhangulag Schütz Sándor, Stoler Jakab és Thassy Krisztof megválasztottak. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésével Deutsch Ferenc és Weisz Ármán részvényesek bizattak meg. Ezek után a közgyűlés az igazgatóság éltetésével véget ért.

Választási utóhangok. A baksai kerületben a választási mozgalmak magas hullámokat vetettek. Az izgalom meglehetősen nagy volt mind a két oldalon. A papság Darányi Ferencet támogatta. A küzdelem hevében Kovách Sándor Dobronaki káplán ellen sok vádat hoztak fel s a megyés püspöknél is feljelentették. Ezekről a a vádakról mi is tudomással bírván, a következőket írtuk: »Különösen nagy az izgalom Dobronak vidékén, ahol állítólag a káplán ur tüzei a népet.« — Kovách Sándor káplán ur erre a kitétele reflektálva levelet intézett hozzánk, amelynek magára a tényre vonatkozó részét — elhagyva a politikai reflexiókat — már azért is közöljük, mert nem akarjuk, hogy közleményünkért bármilyen tendenciával vádolhassanak bennünket, mert elvi kérdésekre személyi motívumokat nem viszünk bele.

„A lezajlott képviselőválasztások mozgalmi alatt elég sűrűn részesültem abban a szerencsében, hogy a Mándi pártiak sokat foglalkoztak csekélységgel. Nem tekintve a magas kormányzat egyházmegyei hatóságomnál tett előzetes intézkedéseit, a névtelen fenyegető leveleket, papi reputációm megrontására törekvő aknamunkákat, a hazug sürgönyöket, egyes lapoknak cöltdatoson alaptalan híreket adtak fel reám vonatkozólag nyilván a közvélemény megtévesztésére.

Az igazság érdekében kijelentem, hogy Dobronak, izgatásom abban nyilatkozott meg, hogy egy vasárnapon plebánusom kívánságára híveinket a plébánia udvaron összegyűjtve, felolvastam nekik az 1899 évi XV. t. c. vesztegetésekre vonatkozó főbb paragrafusait és figyelmeztettem őket, hogy a választási mozgalmak alatt keresztény magyar emberhez illő nyugodtsággal viselkedjenek és az ellenpart embereit tiszteletben tartva, azokat se szóval, se tettel meg ne bántsák, mert míg egyrésztől önmaguknak ártanak, másrésztől pártunk jó hírnevét ejtenék csorbát.

Ha volt izgatás és volt benne részem, hát diktálnak rám valami törvényt! Hiszen amennyire benne voltam a Mándi pártiak kegyeiben, ugyancsak elbántak volna velem. Miért nem történt meg, mit hetekkel a választás előtt hirdettek, hogy befognak zárni?!

A rágalomokra ez a válaszom.

Esküdtszéki tárgyalások. A nagykanizsai kir. törvényszéknél az ez évi első esküdtszéki ülészek február 6-án kezdődött. Első nap Báránkó szepetneki lakos felett ültek törvényt. A bíróság elnöke Tóth László kir. törvényszéki elnök, bírái dr. Neusiedler Antal és dr. Eöri Szabó Jenő voltak. A vádhatóságot dr. Orosdy Lajos kir. ügyész képviselte, a vádlottat dr. Bród Tivadar ügyvéd védelmezte. A vádlott apósát, Hajdinyák Ferencet megfojtotta. Báránkó beismerte a tettet, de tagadta azt, hogy előre megfontolt szándékkal követte volna el az ölést. Apósa rosz indulatu, perlekedő természetű ember s a végzetes tett oka Hajdinyák jogtalan támadása volt. Az esküdtek erős felindulásban elkövetett emberölésben mondták ki bűnösnek a vádlottat, akit a törvényszék 6 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős. — 7-én Langstáder János állott a bíróság előtt, aki Tóth Rochus Józsefet az esztergályi határban leszurta. Az áldozat a vádlott apját többször bántalmazta s Langstáder úgy állott boszút, hogy Tóthot, mikor avval véletlenül találkozott, lebeskázta. Dr. Schwarz Adolf ügyvéd jeles védelme után az esküdtek szándékos emberölést állapítottak meg s a vádlottat a bíróság 4 évi fegyházra ítélte. — 8-án Samu János, egy 20 éves legény és szeretője, Csonka Tamás Rozália bűnyűgét tárgyalták. A leányt természetes apja tartotta. A 63 éves öreg embert bántotta leányának kiesapongása s ezért sokszor meg is verte. A leány felbujtotta szeretőjét, aki a betegen fekvő öreget az ágyban megfojtotta. A leány minden megbánási nélkül állott a bíróság előtt. Az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék 10—10 évi fegyházra ítélte a gyilkos szerelmes párt.

Gyermekgyilkosság. Török Teréz boeiföldi illetőségű 40 éves nő mint szakácsné szolgált Győrött, a honnan nem rég Zalaegerszegre jött és Simon István sip-utcai lakosnál szállt meg. Mult szombaton reggel betegségi szimptomák közt találták Török Terézt a ki a hozzá intézett kérdésekre zavart feleleteket adott, a mi még gyanusabbá tette Simonék előtt a dolgot. Utóbb a faházban egy ujszülött gyermek hulláját találták meg, miről a rendőrségnek jelentést tettek s ennek nyomán az ügy a kir. ügyészséghez került, hogy megállapíttassék, vajjon a gyermek élve jött e a világra s bűnös kéz oltotta e ki életét.

Rablótámadás. Tóth György mogyoróshegyi lakos a mult héten a szentantalfai vásáron egy tehenet adott el. A vásár után este 7 óra felé, midőn a kisapáti uton 12 éves fiával hazafelé ballagott, egy előtte ismeretlen ember beszélgetésbe eredt vele, majd egy husánggal fejbe ütötte Tóthot, kítől a pénzt követelte. Erős dulakodás támadt köztük, míg végre Tóth fiának segélykiáltására a támadó elmenekült.

Verekedő asszonyok. Horváth Kálmáné és Tik Verona régi haragosok voltak. A minap véletlenül összekerültek a Kummer féle kávéház előtt, ahol összepöröltek, ezután pedig egymásra rohantak és kezdték egymás haját, ruháját tépni, szagatni. Egy darabig cibálgatták egymást, utóbb azonban a járó kelők megsokalták a dolgot és a harcias amazonokat szétválasztották.

Tolvaj-szövetkezet. Évek óta hallatszottak panaszok a város környékén fekvő urodalmakból, hogy magtáraikba tolvajok járnak és tartalmukat alaposan megvámolják. Minden egyes esetben panaszt tettek a károsultak a hatóságnál is, a csendőrségnél is és ezek megindították a nyomozást, de eredménytelenül. Végre a zalaegerszegi rendőrségnek sikerült a tolvaj-szövetkezetnek a nyomára akadni, amelynek tagjai a vidékbeli urodalmak magtárait rendszeresen fosztogatták. A tolvaj-szövetkezetnek két főalakja Sipos Károly és Bőr Ferenc itteni lakosok. Az előbbi rabviselt, kiszolgált fegyenc, aki már nem egyszer jutott ellentétbe a törvénnyel, ami miatt több éven át különböző fegyházakban ült; most pedig foglalkozására nézve napszámos volna, ha ezt a foglalkozást gyakorolná, de nem teszi, hanem inkább a Fő téren álldogálva, sütkérezni szokott. Ennek a két jómádárnak az utmutatása mellett jártak be a szövetkezet tagjai a magtárakba és pedig a osácsiba úgy, hogy hosszú létrát készítettek maguknak, azt a magtárhoz támasztották, azon felmásztak egyik másik ablakhoz, amelyen át behatoltak a magtárba, ott megtöltötték a magukkal vitt zsákokat, a létrán kötél segítségével lebocsátották és elszállították. A jómadarak nem voltak válogatósak. Elvittek akármilyen gabonát találtak: búzát, rozst, kukoricát. — A helybeli

püspöki urodalom magtárába való bejutáshoz más módot alkalmaztak. Itt egyszerűen viaszlenyomatot vettek maguknak, ennek nyomán alkuciot készítettek, ezzel felnyitották a kaput s kényelmesen besétáltak. Hasonlóképen jártak el Königmayer János neszeleji földbirtokos magtárának látogatása alkalmával is. A lopott gabonát pedig úgy szállították el, hogy Pakula József Berzsényi-utcai lakos drótostól elkérték az egyfogatu kocsiját. A szövetkezeti banda egyik tagjánál megosztokodtak a zsákmányon és mind-egyik elvitte a maga jutalékát. Mintegy 4 méter-mázsza rozst és 46 kgr. kukoricát találtak náluk. — Évekig tartott ez az idylli állapot, míg végre a rendőrség kezeibe kerültek. Ezen alkalommal különféle gyanus tárgyakat is találtak a szövetkezetnél, amiknek beszerzését igazolni nem tudják. Valószínű, hogy ezek is lopásból származnak. A nyomozást ebbe az irányba is kiterjesztik. A szövetkezet két vezéralakját a rendőrség már letartóztatta és átkísértette a kir. ügyészséghez; a többi tagok egyelőre szabadon vannak ugyan, de remélhetőleg mielőbb zár alá kerülnek, hogy ártalmatlanná legyenek.

Lopás. Simon Anna „Korona“ szállóbeli szobaasszony a minap arra a kellemetlen meglepetésre ébredt, hogy valaki a ruhát ellopta. Panaszára a rendőrség megindította a nyomozást, de eredményre jutni nem tudott.

Magyar nyelv a posta-utalványon. Eddig a posta-utalványokat különböző nyelven állították ki; néha olyanon is, amelyet az illető postatiszt nem értett, amiből aztán zavar és keletlenység származott. Ennek elejét veendő, elrendelte a min. kir. kereskedelemügyi miniszter, hogy ezentúl kizárólag magyar nyelven kell a posta-utalványokat kiállítani.

Ellopott sonkák. Szép sonkákat tartogatott Kalmár József a kéményében a füstölő. Vándégeket várt, azok számára tartogatta s féltette is őket, mint valami kincset. Valaki tudomást szerzett a sonkák létezéséről s a mult napokban elemelt közülök kettőt és hozzá még a két legszebbiket.

A tréfa vége. Vigan szólt a zene a falu egyetlen kocsmájában, ahol összesereglett a falu apraja-nagyja és mulattak, táncoltak hévvel, duhaj kedvvel. Egyik asztalnál néhány legény poharazott s beszélgetett. Szóba jött a bátorság is. Egyik legény fölvetette a kérdést, kinek volna bátorsága a sötét éjszakában elmenni a temetőbe s onnan egy sirkeresztet elhozni. Az egyik legény nyomban vállalkozott rá és meg is cselekedte. Mikor ennek az áldomását megitták, a sirkeresztet vissza is kellett vinni. Amint a legény a temetőhöz ért, siri hangok ütötték meg a fülét; mintha valaki panaszkodott volna amiatt, hogy elvitték a sirkeresztjét. A legénynek minden haja égnek állt. Nem volt többé bátorsága a keresztet a sirhoz vinni, hanem eldobta s rohant vissza a faluba, ahol ajultan rogyott össze. Ugy kellett lakására elszállítani, ahol most orvosi gondozás alatt áll.

Ingyen vasut. Schwarz Károly nagykanizsai fiu Budapesten volt iparostanonc. Megunta azonban a munkát s haza kívánczolt. Pénze azonban nem volt. Valahol olvasta, hogy Amerikában hogyan szoktak a pénz nélkül szűkölködő emberek ingyen utazni s ezeket utánozni akarta. Belopódzott a pályaudvarba, beült egy teherkocsi s szerencsésen eljutott Székesfehérvárig. Itt megsípték, leszállították a vonatról s visszaküldték a gazdájához.

Betöréses lopás. A lentii fogyasztási szövetkezet Szécsiszigeten fiók-üzletet tart. Ebbe mindenféle áru van raktáron; a korbácsnyitól kezdve a női alszoknyáig mindent tartanak, amire a népek szüksége van. A mult napokban betörték ebbe az üzletbe s alaposan megdézsmálták az árukészletet. Leginkább ruhaneműeket vittek el egy nagyobb esomaggal. A kár 237 korona. A betöréses lopást állítólag németajku kőbor cigányok követték el, akik után a csendőrség erőlyes nyomozást indított meg.

Az oltványtelepek és az idej szárazság. Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepei nagy mértékben szenvedtek, miért is az idej szőlőoltványok legnagyobb része gyengén fejlődött s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok részére egy oly oltványtelep ismerni, amely a beiskolázott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított föl, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal)

három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a küllőmenti első szőlőoltványtelep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes). A «Borászati Lapok» Magyarországon ezen a területen szaklapjának 47. száma egy «Oltványtelepek 1904.» című cikkben fölötté említi, hogy foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvételeket mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánljuk.

A fegyencipar. Régi és méltó panasza a magyar kisiparosoknak az, hogy a fegyencipar konkurenciáját is kénytelenek tűrni. A fegyházakban kosarat kötnek, cipőt és harisnyát és egyéb iparcikkeket készítenek s miután a fegyencek munkacímét egyes vállalkozók olcsón felhasználhatják, a sok bajjal küzdő kisipar ezekkel a gyártmányokkal versenyezni nem tud. Ezt a jogos panaszt a kereskedelmi miniszter megszívlelte s az igazságügyminiszterrel egyetértéssel közli, hogy a fegyencipar kérdése gyökeres megoldás előtt áll és a végleges megoldásnál az igazságügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel való egyetértésre szült fog helyezni.

Fokról-fokra. Fehér Zoltán tapolezai illetőségű egyen jó családból származott, de kalandvágya nem hagyta nyugton a szülői háznál, hanem elkergette ki a világra, az ismeretlenbe. Volt minden elképzelhető foglalkozásban, míg végre mindentől kikopott s nem lévén keresetforrása, koldulni volt kénytelen. Mint ilyen fogta el a helybeli csendőrségnek egy járőre s haza toloncolták.

Névmagyarosítás. Gläser Hermin keszthelyi születésű, budapesti lakos, a Nemzeti Színház tagja, nevét »Bódi«-re változtatta.

Szerencsétlenség. A sümegi bazaltbányában dolgozott több munkás, köztük Markó István és Takács Sándor. Munkaközben egy hatalmas réteg leszakadt, a leomló törmelék Markónak a lábát törte el, míg társát nyakig eltemette. Nyomban segítségükre siettek és orvosi segítségben részesítették, mégis, úgy hallatszik, életben maradásukhoz alig van remény.

Botrány. Kis Miklós boeiföldi lakos a minap városunkba jött, hogy a hivatalokban valami ügyét kijárja. Dolgai végeztével betért a koresmába, a hol alaposan leitta magát. Ilyen állapotban került ki az utcára, a hol éktelen lármát csapott és olyan botrányt okozott, hogy rendőrt kellett hívni, a ki az ittas embert elvezette.

Múlt hó folyamán levágott állatok. Múlt január hóban a helybeli Közvágóhídon levágtak 45 darab nagy szarvasmarhát, 27 darab tejfogut, 77 darab borjút s 20 darab birkát.

Állatkinzás. Német Sándor teskándi és Szabó István bödei gazdaemberek a múlt napokban városunkon áthajtottak, de mivel erősen be voltak rugaskodva, annyira fűtötték a kocsiba fogott lovakat az ostornak boldogabb felével, hogy a szegény állatok eszeveszettül rohantak végig az utcákon. És minél örültebb vágatásban rohantak a megkínzott lovak, embertelen gazdáik annál jobban ütötték őket. Ezer szerencse, hogy a népes utcákon senkit el nem gázoltak.

Gazdátlan tárgyak. Egy kisebb bőrrészényt, melyben egy korona és néhány fillér pénz van: továbbá egy mellűt találtak és átadták rendőrségnek a hol a jogos tulajdonos a hivatalos órák alatt átveheti.

Felhívás. A »Babatündér« előadásról néhány darab játékot tulajdonosai nem vittek el. Ezeket a tulajdonos átveheti Remm Józsefné urnától, a karácsonyfa egylet ellenőrtől.

A Muraközi Múzeum számára Molnár Elek ügyvéd ur egy példány 1861-iki országgyűlési képviselő névjegyzékét feltüntető táblázatot, amint a nemzeti múzeumban ültek padosztályok és helyek szerint, adott. A névjegyzék 1861-ben Vachot Imre kiadásában jelent meg. Nem nagyon régi idő, de mégis elég arra, hogy bizonyosan kevesen legyenek ma már olyanok, kik pl. tudnák, hogy Zalavármegyét kik képviselték a 44 év előtti országgyűlésen. Zalavármegye 7 követél volt képviselve, kik valamennyien az elnöki székeltől számítva a 10-ik padosztályban ültek. Még pedig a közélet mellett a baloldalon a legelső széken Inkey Ádám esztergomi követ ül, mellette Molnár Pál alsólendvai, azután Szabó

Samu zalaegerszegi, továbbá Sümeghy Ferenc nagykanizsai, egy üres hely, odébb Tolnay Károly keszthelyi, majd Simon Pál baksai követ. Ugyan ebben a sorban, csak hogy az oldal padosztályban a padok közti uttól a harmadik helyen ült Királyi Pál letenyei követ. Deák Ferenc a pesti kerületet képviselte ekkor s a közélet jobb oldalán a 4-ik sor első székét foglalta el.

Fa lopás. Ternovesanez Flórián duszegyi lakos édeskúti erdejéből négy darab 64 korona értékű fenyőfát loptak el Zindarics György és Szalai Bálint hegyi lakosok.

Múlt hó folyamán elhaltak. 1. Smer Mária özv. Rigó Ferencné 68 éves, rk. magánzó. 2. Toplak Gizella 2 éves, rk. (kórházban). 3. Kondor Róza 19 hónapos, rk. 4. Klucsek Imre 85 éves, rk. nyug. megyei hivataloszó. 5. Mitterer Mária 15 óra, rk. 6. Balázs Ida 13 napos, rk. 7. Gavallér Kálmán 9 éves, rk. 8. Hauk Ferenc 41 éves, rk. nős, műkertész. 9. Neuman Jakab 16 éves, izr. nőtlén. 10. Csizsár Juli 59 éves, rk. napszámos. 11. Takó Anna 5 hónapos, rk. 12. Balog Katalin 50 éves, rk. földmives. 13. Léránt István 68 éves, rk. nyug. hivataloszó. 14. Pál József 49 éves, rk. nős, vendéglős.

Elvi jelentőségű határozatok. Megrendeléseknek vásári álláshelyen való átvétele tiltott megrendelés gyűjtésnek nem tekinthető és a kelme s fonálfestő iparnál a hetivásáron való megrendelés gyűjtés a hetivásár látogatás szempontjából egyéb iparosok által való árusítással egyenlő elbánás alá esik. (52882/1904 keresk. min. — Megrendelések gyűjtése végett nyitott üzlethelyre iparigazolvány ki nem adható. (40290/1904. keresk. min.)

Állategészségügy. A legutolsó kimutatás szerint Zalavármegyében a következő állati betegségek fordultak elő. Takonykór és bőrféreg: Nagykanizsa. Ragadós száj- és körömfájás: pacsai j. Pacsa 1 p.; zalaegerszegi Szepetk; zalaszentgróthi Pakod, Zalaszentlászló 8 u. Ivarszeri hólyagos kiütés: zalaegerszegi Nemesapáti 7 u. Sertésorbán: keszthelyi Szentgyörgyvár 9 u.; novai Kissziget; tapolezai Balatonfüred, Gulács 2 u., Káptalantóti 1 p., Lesencenémefalu 4 u., zalaegerszegi Zalamindezent; zalaszentgróti Kehida 2 u., Zalabér, Zalaacsány 4 u., Zalaszentgrót. Sertésvész: alsólendvai Kerkakálóca 9 u., Petesháza, Pórszombat 1 m., esztergomi Drávaacsány; kanizsai Balatonmagyaród; keszthelyi Keszthely 7 u., Keszthely (polgárváros) 5 u., Nemesboldogasszonyfa 5 u., Vindornyalak 1 m., letenyei Maróc; novai Máhomfa 4 u.; pacsai Bókaháza 11 u., Igrice 5 u., Miseda 5 u., Nagykapornak 1 m., Pacsa 5 u., Rád 10 u., Szentpéterur 2 u.; perlaki Kotor 5 u.; sümegi Dabronc, Nagyörbő 6 u.; tapolezai Balatonederics 1 u., Balatonfüred 10 u., Balatonudvari 15 u., Gyulakeszi, Lesencenémefalu 8 u., Petend 2 u., Taliándörögd 18 u., Szepezd 5 u., Tapoleca 3 u., Tördemic 5 u.; zalaegerszegi Alibánfa 5 u., Apátfá 3 u., Besenyő 2 u., Boldogfa, Boncodföld, Csácsbozok 8 u., Csátár 8 u., Keménfa 11 u., Kiskutas 12 u., Nemesapáti 3 u., Salomvár 1 m., Zalalövő 4 u., Zalamindezent 9 u.; zalaszentgróti Almás 1 m., Sénye 5 u.

Stampay Énekek és Imák könyvének XI-ik kiadása 54 újdonsággal bővítve jelent meg. Az ifjúság, a nép, a kántorok és a főt. papság legpraktikusabb kézikönyve ez. Olcsóság tekintetében egyedül áll. 256 oldalal, esimes kemény kötésben 30 fillér, díszes vászonban 50 fill. Tízre egy ingyen jár, kotta is ingyen. Kapható a szerzőnél Kőböl-kúton, Esztergom megyében.

A Magyar Könyvtár januári sorozatának élén egy Maupassant-füzet áll, mely a nagy mesternek egyik legművészebb elbeszélését, „Gyöngy kisasszony“-t adja, néhány mással egyetemben. A fordítás Ambrus Zoltántól való, ami annyit jelent, hogy a lehető legkövetelmesebb. Egy másik számban a vállalat folytatja az orosz Elbeszélők Társulat Gorkij, Csehov, Baranzovics és Nemirovics-Dancsenko vannak benne képviselve, tehát csupa elsőrangú író, akik között Gorkij viszi el a pálmát „A cimborák“ című, esodálatos szépségű rajzával, mely két tolvaj csavargó életét festi. A jeles fordítás Ambrozovics Dezsőtől való. A magyar elbeszélők közül most Hevesi József van soron, akinek „Nászúton“ című füzetében néhány nagyon érdekes témájú, költői tollal megírt novella van egybefoglalva; a legelőbb áll „Nászúton“ a kiváló író legjobb munkája. Végül a régebbi magyar irodalom termékeiből Aranyos-Rákosi Székely Sándor

nagyfontosságú kis époszát kapjuk „A székelyek Erdélyben“, melyet baráti Balogh Benedek, az ismert japán utazó adott ki. — A „Magyar könyvtár“ egy-egy száma 30 fillérbe kerül. Teljes jegyzéket (408 számról) minden könyvtáros ad.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyam 3. füzeté a következő zenemű újdonságokat közli: I. ifj. Lányi Ernő Sassy Csaba „Falusi történet“ vagy »Éjjélkor, hajnal előtt.« II. Tarnay Alajos op. 70. »Őszi hangulat« — Herbst Stimmung — zenekép. III. Max Jenő »fekete gyémántok« — Schwarze diamanten — keringő. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg — e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket — havonta kétszer megjelenő füzetekben — mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára egész évre (24 füzetre) 12 korona, félévre (12 füzetre) 6 korona, negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Egyes szám ára 60 fillér. Előfizetni a most folyó I. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. József-körút 22—24, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

Avignon. Van Avignonban egy nagy-nagy palota, olyan, mint valami királyi palota, de évszázadok óta üres. Ember nem lakja, csak kísértetek hűgognak benne éjtelenként. A régi pápavár ez az óriási épület, a melyet, miután V. Kelemen pápa 1309-ben Avignonba tette át székhelyét, XII. Benedek, VI. Kelemen, VI. Ince és V. Orbán építtettek 1334-től 1370-ig. Csak XI. Gergely ment vissza Rómába 1376-ban. De Avignon 1411-ig megmaradt pápai székhelynek, mert VI. Orbánnal egyidejűleg a francia királyok bíbornokok Fondiban VII. Kelemen választották meg, a mi a nyugoti egyház szakadásra vezetett. 1411 óta Avignonban csak pápai legátus lakott. 1789-ben, a francia forradalom kitörésekor a nép a nemzetgyűléstől azt kérte, hogy Avignon Franciaországhoz csatoltassék s e kívánsága teljesült is. 1797-ben a torentinói békében a pápa Avignonnól Franciaország javára lemondott. A pápaság avignoni korával foglalkozik a Világtörténetnek most megjelent 214—215. füzeté, melyek közül az utóbbi már Wicléf és Husz reformációjával is foglalkozik. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár. A most megjelent VI. kötetet dr. Csuday Jenő írta. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetbenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Róvai Testvérek Irodalmi Intézet Részvényszerűsége, Budapest, VIII., Üllői út 18. sz.) s minden hazai könyvkerekedés útján, havi részletfizetésre is.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ január 15-iki második füzeté most hagyta el a sajtót. Az érdekes és tanulságos folyóirat a közigazgatási szakférfiak legszebb elismerésétől elhalmozva teszi meg körútját az országban. Mindenki elismeri e folyóirat praktikus voltát és azt nélkülözhetetlennek tartják a közigazgatási gyakorlati férfiak, a megyei, járási, községi és pénzügyi közigazgatási tisztviselőkre nézve. Főként az eleven folyóiratszerű „Döntvénytár“, mely azon frissben közli a fontos és irányadóul szolgáló jogeseteket, kintin gondolatnak tartják és ettől az egyetemes közigazgatási jogesetgyűjteménytől a legszebb eredményt várják. A szerkesztőség különösen szült helyez arra, hogy ebben a tekintetben minden várakozást kielégítsen. Ennek a második füzetnek a „Döntvénytári részében“ a honvédelmi miniszternek összesen 21 jogesetre szóló határozatát közlik, melyek a papnövendékek, papjelöltek és rabbi katonai kedvezményei tárgyában hoztak és eddig még sehol közölve nem voltak. Ezenkívül a kereskedelmi miniszternek a szövetkezeti segédek minősítése, a postai szolgálatban használandó erkölcsi bizonyítványok, a posta-épület bérlete; a földmívelésügyi miniszternek a halászati kihágás elévülése, a mini-sterntanácsnak a cselédségi bírói illetőség stb. tárgyában közölt legújabb elvi jelentőségű határozatai foglaltatnak ebben a második füzetben. Az eddig közölt döntések száma elérte az ötvenet. A könyvtári részben Dr. Dolencz József. „Az anyakönyvi törvény magyarosítását“, Dr. Papp Antal pedig az „Italmérők könyve“ című pénzügyi közigazgatási körökben nagy figyelemmel fogadott kézi könyvét folytatja és a jövő harmadik füzetben be fogja fejezni. Ebben a füzetben igen érdekesek a vásári italmérségi engedélyekről, az engedélyek korlátozásáról, megszüntetéséről szóló fejezetek és a jeles szerző megkezdte az italmérő üzletekre vonatkozó ipari, rendőri és egészségrendőri szabályok ismertetését. A kitünően szerkesztett folyóirat ára egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 korona. Egy hóra 1 korona. Az előfizetési pénzeket legelőbb dr. Dolencz József szerkesztő és kiadó tulajdonos címére (Budapest, VIII., József-körút 74. sz. a., II. em. 11. ajtó) postai utalványon elküldeni. A ki egy hóra előfizet, abban a hóban megkezdett művek folytatásait megkapja. Községi előjárásoktól és más közhataloktól hiteles évbeli megrendelésre is küldik a folyóiratot, az előfizetési díj utólagos beküldésének kötelezettsége mellett.

Kenyér specialitás. GRANER IZIDOR helybeli pékmester „ANANÁSZ” kenyér név alatt olyan zamatos, étvágygerjesztő, tetszetős és könnyen emészthető kenyeret hoz forgalomba, mely után városszerte szokatlanul nagy a kereslet. Alig van ház, a melyből ez a kitünők bizonyult, izletességéért és tetszetős voltaért kedvelt kenyér hiányzanék. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Elveszett egy fehér szőrű vizsla kutya, melynek füle sárga, a hátán és oldalán apróbb sárga pontokkal. Bob névre hallgat. A megtaláló jutalomba részesül. Cím a kiadóhivatalban.

Pénzintézetek.

A zalamegyei takarékpénztár 36-ik üzleti évről számol be az igazgatóság jelentése. Az igazgatósági jelentés első sorban bejelenti, hogy Weisz Ede vezérigazgató, aki szorgalommal és odaadó szeretettel sok éven át vezette az intézetet, lemondott. Helyét Fischer Pál urral töltötték be. Az igazgatóság egyik volt tagjának: néhai Háczy Kálmánnak emlékét jegyzőkönyvben indítványozza megörökíteni. Politzer Józsefről, aki 30 évig volt az intézet főkönyvelője, szintén megemlékezik az igazgatósági jelentés.

A betétek folytonos emelkedése folytán a felzaporodott pénzfeszleleteket az intézet részben értékpapirokba fektette, részben fővárosi pénzintézeteknél helyezte el. Dacára annak, hogy az így elhelyezett tőkék a betétkamatlábánál jóval alacsonyabb kamatot hoztak, az üzleti eredmény mégis kedvező, ami az igazgatóság fokozottabb tevékenységének eredménye.

A főbb ágazatok forgalmát a következő számadatok tüntetik fel:

Betétek. 1903 év végén a betétállomány 2,548.230 K 39 f volt; 1904 év folyamán betételt 1,401.404 K 79 f, ehhez hozzáadva a múlt évi tőkésített kamatokat, a betét 4,051.996 K 66 fillérre emelkedett. 1904 évben visszafizettetett 1,117.017 K 50 f, 1904 év végén tehát a betétállomány 2,934.979 K 16 f, vagyis 386.748 K 77 fillérrel több a múlt évi állományánál.

Váltók. 1904 év folyamán részint hosszabbított, részint leszámított 20312 drb váltó 4,245.086 K 90 f összegben, amely az 1903 év végén volt 1,146,149 K váltó-tárca állományával együtt 5,391.235 K 90 f forgalmat tüntet fel. 1904 év folyamán beváltatott 16040 drb váltó 4,009.164 K 10 f értékben; a váltó-tárca állománya 1904 év végén 4272 db váltó 1,382.071 K 80 f. Ezen üzletágban az emelkedés 235.922 K 80 f.

Jelzálog kölcsönök. Az 1903 év végén az állomány 1,066.409 K 98 f; 1904 év folyamán kölcsön adatott 151.815 K; 1904 év folyamán visszafizettetett 109.257 K 34 f; állomány az év végén 1,108.967 K 64 f. Emelkedés 42,557 K 66 f.

Törlesztési kölcsönök. 1003 év végi állomány 135.056 K 77 f; 1904 évben visszafizettetett 8961 K 85 f. Maradt 126.994 K 92 f.

Előleg kölcsönök. 1903 év végi állomány 8374 K 20 f; 1904 év folyamán kihelyeztetett 3400 K; visszafizettetett 3510 K. Maradt 1904 év végén 8264 K 20 f.

Értékpapirokban van elhelyezve 406.302 K 70 f.

A pénztár 1904 évi bevétele 8.860.106 K 56 f, kiadása 8.790.021 K 81 f volt.

Az 1904 évi tiszta jövedelem 54250 K 66 f, amelyből a tartalékalapra 3341 K 73 f, a különleges tartalékalapra 668 K 34 f, az elnökség, felügyelő és számvizsgáló bizottság és tisztviselők jutalmadíjára 6015 K 09 f, gyakornokok jutalmazására 200 K, szolga jutalmazására 200 K, jótékony célokra 520 korona, leírásokra 2357 K 90 f, a tartalékalap rendkívüli gyarapítására 2947 K 60 f fordítatik s 10000 K az 1905 évi nyeresemény számlára vitetik át.

A fennmaradó összegből egy részvényre 70 K osztalék esik.

Az ez évi eredmény is meggyőző adatokat szolgáltat arról, hogy vármegyénk ezen régi és előkelő pénzintézete oly szilárd alapokon nyugszik s üzletmenete annyira állandó és biztos, hogy fokozatos fejlődését még a gazdasági élet pangása sem tudja megakadályozni. Az igazgatóság agili-

tása, amelynek élén kereskedelmi és pénzügyi téren szakavatott egyén: Fischer Pál úr áll, teljes mértékben garantirozza a sikert, megbízhatóságot és a szolid üzleti elvek alapján való folytonos fejlődést.

A zalamegyei központi takarékpénztár igazgatóságának jelentése szerint az 1904 évi pénzforgalom 11,292.179 K 32 f tett ki, amely az előző évhez képest 65.525 K 06 f emelkedést jelent. A váltóállomány 1,039.419 K 57 f, jelzálogkölcsön 740.174 K 71 f. A váltóállomány emelkedett 51.598 koronával, a jelzálogkölcsön 8047 K 77 fillérrel. A betétek összege 1,468.077 K 64 f, részvénytőke 160 000 K, a tartalékalapok 101.428 K 46 fillérre rúgnak. A tiszta jövedelem 36.390 K 94 f. Az igazgatóság osztalék és kamat fejében részvényenként 30 koronát javasol; a tartalékalapra 3728 K 85 f, a külön tartalékalapra 1242 K 95 f, jótékony célra 600 K lenne fordítandó, 2621 K 70 f a jövő évi nyeresemény számlára átvendő. A közgyűlés 15-én d. u. 2 órakor lesz.

Az intézet 12 éve áll fenn és fejlődése meglepő.

A zalavármegyei takarékpénztár igazgatósága szintén most adta ki 12-ik évi jelentését. A váltó-tárca állomány 688.871 K 69 f, a jelzálogkölcsön 159.614 K 40 f, a betétállomány 691.076 K 42 f. Az emelkedés a váltótárcánál 15.155 K 78 f, a jelzálogkölcsönénél 2560 K. Az 1904 évi nyeresemény 16.127 K 07 f, amelyből leírásokra 2084 K 15 f lesz fordítandó. Osztalékul az igazgatóság részvényenként 45 koronát javasol. Jótékony célra 200 koronát szántak. A közgyűlés február 25-én d. u. 2 1/2 órakor lesz.

Az alsólendvai takarékpénztár mérlegét lapunk hirdetési rovatában közöljük. Régi, tekintélyes intézet, amely hosszú multja alatt mindig tisztességgel megállta a helyét. Ujabban amortizációs kölcsönök nyújtásával is foglalkozik s forgalma folyton emelkedik. Részvénytőkéjét most emeli fel. Erre vonatkozó adatok a hirdetések között található.

A Zalaszentgrót és Vidéke takarékpénztár e hó 19-én tartja közgyűlését. Az intézet már 21 éve áll fenn s egyike vármegyénk legrealisabb kisebb pénzintézeteinek. Részvénytőkéje 40000 K s tartalékai 61.320 koronát, nyugdíjalapja 6200 koronát tesznek ki. A betétállomány 611.000 K 73 f, a váltóállomány 562.565 K, jelzálogkölcsönök 160.229 K; kezességi kölcsönök 19.436 K, előleg kölcsönök 7110 K. Az intézet 1904 évi tiszta jövedelme 14633 K 83 f. A takarékpénztár Zalaszentgrót vidékén általános bizalomnak és tekintélynek örvendő közgazdasági tekintetben jeles tevékenységet fejt ki.

A nyírádi fogyasztási szövetkezet 1516 K befizetett részjegy és 2355 K 63 f áruhitel, 2513 K 24 f áruaktár mellett 154 K 50 f nyereséget ért el. A szövetkezet költsége a forgalomhoz arányítva meglehetősen nagy s ez okozza azt, hogy alig számba vehető eredményt tud felmutatni. Adóra 166 K 57 fillért, házbérré 140 koronát, üzletvezető fizetésére 412 K 50 f, pénztárnok fizetésére 60 koronát, munkadíjakra, fuvarokra és napidíjakra 378 K 27 fillért adtak ki.

A bellatincz-vidéki takarékpénztár február 16-án tartja ez évi rendes közgyűlését. Az intézet 34 éve áll fenn s ez idő alatt falusi takarékpénztáraknál szokatlan mérvben megerősödött. Sikereit a szakavatott vezetésnek, megbízhatóságának s annak a tisztas üzleti szellemnek köszönheti, amely az intézetben otthonos. A betétek 782.841 K 70 fillért tesznek ki, amely összeg elég tekintélyes ahhoz a körhöz képest, amelyben az intézet működik. Részvénytőkéje 70000 K, tartalékai 118.898 K 33 f. Nyugdíjalapja 31007 K 78 f. Az intézet főüzletága a kezesi kötelezőkre való kihelyezés, amelybe 615.391 K 03 f van fektetve. Ez az üzletág a törlesztési kölcsön előnyeit megközelíti, a bekebelezési költségeket megtakarítja s szolid üzleti szellemmel kapcsolatban a népre előnyös. Az intézet váltótárcája 265.467 K, a jelzálogkölcsön 165.205 K 42 f. Tiszta nyereség 15459 K 64 f.

A Nova és Vidéke takarékpénztár hat évvel ezelőtti alakult 40.000 K alaptőkével. A Göcsej hiteligényeinek kielégítésében jelentékeny része van a fiatal intézetnek, amely a múlt évben 5734 K 43 f tiszta nyeresémet ért el. A tartalékalap 12697 K 40 fillért tesz ki. Betétje 134.946 K 18 f; váltóállománya 176.978 K, jelzálogkölcsön 22751 K, kötvény kölcsön 42589 K.

Foulard selyem 60 krajcártól 3 frt 70 krig meterenként bluzoknak vagy ruháknak. Bérmentve és már megvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. Henneberg selyemgyára Zürichben.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonkin.

	minőség szerint	Kor.-161	Kor.-12
búza		9.60	—
rozs		7.30	—
árpa		7	—
zab		6.60	—
tengeri		7.20	—

Nyilt-tér.)*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejtethetetlen drága jó férjem elhunytá alkalmával mérhetetlen fájdalommat részvétükkel enyhíteni, a temetésen megjelenni és ravatalára koszorút helyezni szivesek voltak, ez uton hálás köszönetem nyilvánítását.

özv. Kovács Istvánné.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társaszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBOF/SZESZ

**NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
B KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!**

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány szűk-ségletét nem fedezi

Küküllömenti Első Szőlőoltvány-telepnél

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes,
Nagyküküllő megye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműek mosására, a Schicht által ujonnan feltalált

mosó kivonatot,

„Asszonydieséret“

végy gyel, a ruha beáztatására.

Előnyök:

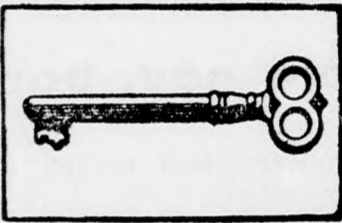
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Néikülöztetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkotórésztől mentes.

..... Mindenütt kapható! .....

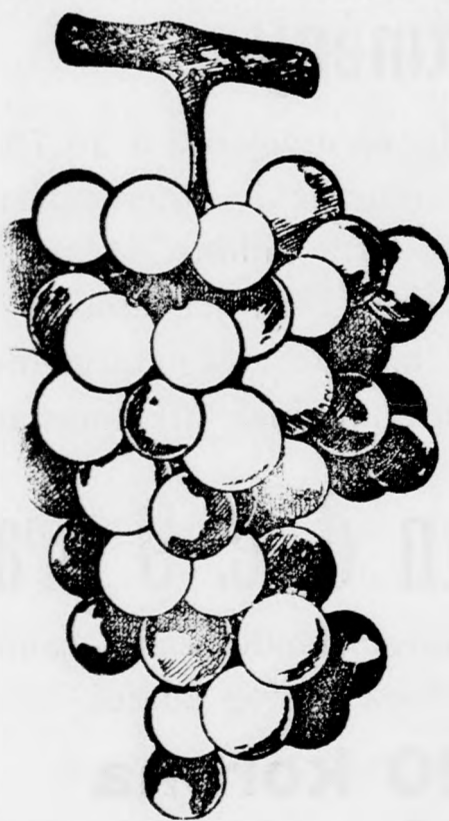
Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Milleniumtelep Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

MATTONI FÉLE BUDAI KESERŰVIZ

legjobb hajtoszer.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

MEGHÍVÓ.

Az „Alsólendvai Takarékpénztár“ rendes évi közgyűlését

folyó 1905. évi március hó 1-én délután 2 órakor Alsólendván saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 59-ik §-a értelmében tisztelettel meghívotnak.

A napirendre kitűzött tárgyak a következők:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.
2. Az 1904. évi üzleteredményről előterjesztendő igazgatósági jelentés.
3. Ugyanazon évi zárszámadás és mérleg felülvizsgálása, valamint az elért jövedelemnek — az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés alapján — mikénti felosztása.
4. Az igazgatóság- és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.
5. Az intézet 80.000 koronát kitevő részvénytőkéjének 300.000 korona, illetőleg 400.000 koronára leendő felemelése és ezzel kapcsolatban a részvények névértékének felemelése — készpénzbefizetés és a tartaléktőkének, valamint külön tartaléktőkének részbeni felhasználása által — a következő tervezet és módzatok mellett:

a) Az eredeti részvénytőke és az összegyűjtött tartalékalapok egyesítése, ennek arányában a régi részvények névértékének aránylagos felemelése. A régi 400 db 200 korona névértékű részvénynek 400 db 500 korona névértékű részvénytől való kicserélése, minek folytán jut:

alaptőkére . . . . . 200.000— K,
tartaléktőkére . . . . . 17.000— K.

b) 200 db új 500 korona névértékű részvény azonnali kibocsátása, a jelenlegi részvényesek részére elővételi joggal 750 korona részvényenkénti kibocsátási ár mellett; miből darabonként 500 korona esik részvénytőkére, 250 korona pedig a tartaléktőkéhez csatoltatik. Lesz tehát 200 darab részvény a 500 korona:

alaptőkére . . . . . 100.000— K,
tartaléktőkére . . . . . 50.000— K.

c) A régi 400 darab részvény kicserélése és az új 200 darab részvény kibocsátása után lesz az intézetnek 600 darab részvénye 500 korona névértékkel

alaptőkében . . . . . 300.000— K,
tartalékalapban . . . . . 67.000— K.

d) Az intézet a tartalékalapok gyűjtését tovább folytatja.

e) A jelenlegi részvényeseknek minden két darab részvény után 1 darab új részvényre van elővételi joguk.

f) Azon régi részvényes, a ki elővételi jogát gyakorolni kívánja, tartozik ebbeli szándékát legkésőbb 1905. április hó 15-éig az igazgatóságnál bejelenteni.

g) A 750 korona kibocsátási ár a következő részletekben lenne befizetendő:

1905. május 1 napján . . . . . 250— K,
1905. július 1 napján . . . . . 250— K,
1905. október 1 napján . . . . . 250— K.

Ezen kibocsátási áron felül részvény kiállítás és bélyeg illeték eméin minden darab új részvény után 5 korona fizetendő. Ezen befizetések után az intézet 1905. december 31-éig 5% kamatot fizet. A késedelmes fizető tartozik azonban a fizetés határnapjától a megtörtént fizetés napjáig — mely nap azonban csak a következő részletfizetés esedékességéig terjedhet — 6% késedelmi kamatot fizetni.

h) A 200 darab új kibocsátású részvények 1906. január 1-től részesülnek a régiekkel egyenlő osztalékban.

i) Minden új részvény után egy ideiglenes elismervény adatik ki és ezen elismervényen lesznek a fizetések nyugtáztva.

j) Az igazgatóság felhatalmazandó, hogy a régi részvényesek által netán át nem veendő új részvényeket szabad kézből értékesíthesse, de semmi esetben 755 koronán alul.

k) A régi 400 és az új 200, tehát 600 darab részvényen kívül újabb 200 db 500 korona névértékű részvény kibocsátása legalább 800 korona kibocsátási ár mellett.

A kibocsátás időpontját az igazgatóság határozza meg. Ezen kibocsátásból 100.000 korona az alaptőkére esik, a többi a tartaléktőkéhez csatoltatik. Eme kibocsátás után alaptőkénk 400.000 korona lesz.

l) Eörsi Gyula részvényes indítványja az alapszabályok átdolgozása és újbóli kinyomatása iránt.

m) Esetleges indítványok.

Mérleg számla.

Vagyon: Pénzkészlet 36.786,56 K, váltótárca 1.344.545,15 K, jelzálog kölcsönök 1.335.184,80 korona, kez. kötvénytárca 658.955,35 korona, heti befizetési betétek alapján folyósított kölcsönök 207.323.— korona. Értékpapirtárca: értékpapírok és függő kamatai 14.650.— korona, ingatlanok 72.871,26 korona, előlegek fedezet mellett 47.493,55 korona, zálog előlegetárca 586.— korona, folyószámla követelések 16.984,70 korona, felszerelések 1.300.— korona, előlegezett óvási és bekebelezési költségek 642,11 korona, átmenő tételek 42.465,20 korona. **Teher:** Alaptőke 80.000.— korona, tartaléktőke 80.000.— korona, külön tartaléktőke 47.000.— korona, intézeti tisztviselők nyugdíjalapja 43.000.— korona, betétek betétkönyvecskére 1.893.855,32 korona, heti befizetési betétek 142.967.— korona, engedményezett kölcsönök 573.350,83 korona, folyó számla 135.243,20 korona, tőkésítendő betét kamat 43.046,01 korona, befizetendő betét kamatadó 4.573,13 korona, visszszámított váltók 614.982.— korona, letétek 16.405,79 korona, fel nem vett osztalék 375.— korona, átmeneti tételek 50.303,92 korona, tiszta nyeresemény 54.685,48 korona. — Alsólendva, 1904. évi december hó 31-én. Csukics pénztárnok, Dr. Laubhaimer Oszkár ig. tag, Pollak Lázár h. vezérigazgató, Fuss Mándor vezérigazgató, Pollak főkönyvelő, Kirnbauer könyvelő. Jelen mérleget az Alsólendvai takarékpénztár fő- és segédkönyveivel összehasonlítottuk, az összes vagyonállományt leltároztuk, azt minden tekintetben megfelelőnek s a valódi tényállással megegyezőnek találtuk. Alsólendva, 1905. évi január hó 29-én. Bellosics János felügy.-biz. tag, Eörsi Gyula felügy.-biz. elnök, Lázár Győző felügy.-biz. tag.

Pénzkölcsön!

Alulírott iroda előleges költség nélkül s mindenkor a legkorrektebb lebonyolítás mellett szerez:

- 1. Törlesztéses személykölcsönt** 15—25 évi törlesztésre. Havi törlesztés 1000 korona után 7—9 korona. Ezen kölcsönök csak nyugdíjigénnyel bíró tisztviselőknek, katonatiszteknek stb. adatnak, kiknek törzsfizetése legalább 1800 korona.
- 2. Váltókölcsönt** 5—8 évre négy havonként 5%-os tőketörlesztéssel minden hitelképes egyénnek.
- 3. Jelzálogkölcsönt** 3½—4½%-ra és 5—75 évi tartamra.
- 4. Életbiztosítási kötvényt** (halál- és életesetre) 10000 korona összegig orvosi vizsgálat nélkül.

Közbenjárás díj csekély összegben van megállapítva s a kölcsönösszeg nagysága szerint 2—5% közt váltakozik. Kimerítő személyhitel prospektusaink bárkinek kívánatra rendelkezésére állanak. Levelezésre válaszbélyeg melléklendő.

Magyar általános hiteliroda

BUDAPEST, II. Ostrom-utca 5.

(Saját házában.)

Pontos címzést kérünk!

→ Védjegy: „Horgony”.
A Liniment Capsici comp.
 a Horgony-Pain-Expeller
 egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köztudomásúlag, szívesen és megkülönböztetett figyelemmel használják.
 Figyelmeztetés. Szilány hamisítványok miatt be-
 vásárláskor óvatosságot legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. és ugyancsak minden gyógyszerárban kapható.
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
 Richter gyógyszerára az „Arany orozáshoz”, Prágában, Ellenségharag 5 neu. Mindennapi ártékeltetés.

30. 905.

Pályázati hirdetés.

A zalaegerszegi ipartestület az

utasfogadó szállót

1905 évi május hó 1-től kezdve egy, esetleg több évre kiadja.

A testület italmérését az utasfogadói szállós a testület által előírt szabályzat szerint kezelni köteles.

A kik ezen kezelőséget elnyerni óhajtják, forduljanak az ipartestülethez, ahol a hivatalos órák alatt bővebb felvilágosítás nyerhető.

A pályázni szándékozók ajánlataikat folyó évi március hó 6-ig az ipartestület elnökségéhez okvetlen nyújtsák be, mert a később beérkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

Zalaegerszeg, 1905. január hó 30-án tartott előjárásági ülésből.

Az ipartestület elnöksége.

Gyomorbetegeknek,

akik meghülés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomor fájdalommal, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, orósi az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kiszell, Muraszombat, Bellatince, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-Szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádásd, Vaspör, Szócs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad. Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik Unger Antal könyvnyomdájába.

288/1905.

A novai járás főszolgabirájától.

Árverési hirdetés.

Iklód község volt urbéresi tulajdonát képező erdejében a 18.794/1904. sz. m. kir. földművelésügyi ministeri rendelettel rendkívüli kihasználásra engedélyezett, az 1902—1911 évekre esedékes 7.58 kat. holdnyi vágásterületek fatömegének nagyrésze, nevezetesen az alsólendvai m. kir. jár. erdőgondnokság által tövön kibélyezett 85 darab 54—140 cm. mellmagasságu átmérővel bíró kocsányos tölgyfa törzs 20 cm. vastagságon felüli műfának alkalmas része

1905. évi február hó 23-án d. e. 9 órakor

Iklód község (Zalamegye) birájának házában megtartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

**kikiáltási ár 10.720 korona
bánatpénz 1.072 korona.**

A szóbeli árverés megkezdése előtt 1072 korona bánatpénzzel, vagy megfelelő óvadékképes értékpapirokkal felszerelt és egy koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyekben a felajánlott ár számokkal és betűkkel olvashatóan kiírandó, valamint hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti, az árverést vezető által elfogadtatnak, ellenben utó-, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek a novai járás főszolgabirói hivatalánál és Iklód község birájánál megtekinthetők.

Nova, 1905. évi február hó 1-én.

MAYER ISTVÁN
főszolgabiró.

Cook és Johnson-féle amerikai szabadalmazott tyukszem gyűrű.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere. Hatása nagyszerű és azonnal csillapítja a fájdalmat.

Kapható az Osztrák Magyar Monarchia minden gyógyszerházában.

1 db borítékban 20 fillér, 6 db dobozban 1 K. Postán küldve 20 fillérrel több.

Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerháza Budapest, VI. Király-u. 12.

Az Osztrák-Magyar Monarchia központi raktára: „A Samaritanus”-hoz címzett gyógyszerház, Grázban.

Köhögésben!

szენvedők
használgják a kitünő jóságú és kellemes ízű

Kaiser-féle

Mell karamellákat

2740 szavahihető bizonyítvány szól ezen szer biztos hatásáról köhögésben, katarrusban és elnyálkásodás esetén.

Egy csomag 20 és 40 fillér. Csak az a valódi, melynek védjegyén „három fenyő” van. Kapható Zalaegerszegen Schmidt Győző cukrásznál.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget és nagybecsült megrendelőinket értesíteni, hogy néhai férjem

Kovács István cipészüzletét nevelt fiam vezetése alatt tovább folytatom.

Amint a multban néhai férjem műhelyéből t. megrendelőink mindig első minőségű készítményeket kaptak, úgy a jövőben is arra töreksem, hogy a bizalmat megtartsam.

A legjobb anyagot használom s úgy tartósság, mint alak tekintetében t. vevőim legkényesebb izlését is ki fogom elégíteni.

Nevelt fiam s egyszersmind üzletvezetőm Budapesten és Bécsben szerzett ismereteinél és szakmájában való jártasságánál fogva az üzlet régi jó hírnevét fenntartani s a pártolást kiérdemelni képes lesz.

Zalaegerszeg, 1905. február 10.

Özv. Kovács Istvánné.

Villamos zseblámpa.

Mindig használható. Az ujjak gyenge nyomására villamos fény sugárzik.

Teljesen veszélytelen.

A zsebben könnyen és kényelmesen hordozható és évekig használható.

A villamos battria, ha elhasználtatik, újjal pótolható.

Egy darab ára 3 K, nagystólencsével 4 K, tartalékbattria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

KÖNIG J.

elektrotechnikus.

Bécs, VII. Westbahnstrasse 36. szám.

Viszonteladónak engedmény.

Egy kis fáradtság mellett mindenki kereshet

6—50 koronát

egy nagyon egyszerű, becsületes

meliékfoglalkozással.

Reflektálók küldjék címüket

1164. szám alatt an die

—Annoncen-Abteilung—

•K O M E T•, Mannheim.

Birtok- és házeladás.

Botfai 60 holdas birtokomat, melyből 25 hold őszivel van bevetve, a hozzátartozó házi és gazdasági épületekkel együtt szabadkézből **eladni** szándékozom.

— Ugyisint Zalaegerszegen az Ujváros-utca 28. szám alatt fekvő, még 6 évig adómentes házam, mely évenként 1500 K.-t jövedelmez, kedvező feltételekkel megvehető. A föltételek megtudhatók: **Laidli Gábornál** Botfa, u. p. Zalaegerszeg.

LÉRÁNT JÁNOS

SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ

ZALAEGRSZEG. KERT-UTCA 4.

Tisztelettel értesítem a nagyerdemű közönséget, hogy **MAUTNER és LÉRÁNT** cím alatt hosszabb idő óta folytatott

közös üzletünket felbontottuk.

A legkényesebb és izléses modern festési munkáktól kezdve a legegyszerűbb szobafestésig, ugyisint templom, kápolna, oltárképek festését, aranyozását, mindennemű fautáztatok másolását, címtáblák festését, szobák kárpitozását és minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Midőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesítem, egyuttal kérem szives pátfogását.

LÉRÁNT JÁNOS

szobafestő.

15—30 korona

napi kereset elérhető kockáztatás nélkül

Erzsébet-sanatorium és egyéb sorsjegyek eladása által. Tisztességes egyének bármely szakmából forduljanak

Kőváry Ármin

bank- és váltó-üzletéhez

Budapest, IV. Ferenciek-tere 9.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Dr Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalazentgróton: Botfy Péter gyógyszerházaikban.

Tetőcserép

u. m. hódfarku-, hornyolt (francia) tetőcserép eladására csakis elsőrangú ismételőket keres

Uradalmi Gőztéglagyár, Sárvár.

Áruink fagyálló és vízhatlan képességét a kir. József-műegyetem hivatalos bizonnítványa igazolja.

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 34.
számu ház, nagy kerttel,

eladó.

Bővebb felvilágosítás ugyanott a
tulajdonostól nyerhető.

**Görcs csillapító
szélhajtó****Hódony-
csöppök**

étvágygerjesztő, emésztést elő-
segítő házszer.

Egy üveg ára 1 K.

Két üvegnél kevesebb (2 K
50 fillér utánvét mellett) pos-
tán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában

Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

MEGHÍVÓ.

A „Zalavármegyei takarékpénztár részvénytársaság”
1905. évi február hó 25-én délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor Zalaegerszegen saját házában
levő üzlethelyiségében

XII. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a tisztelt részvényesek meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
  2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1904. évi január hó 1-től december 31-ig terjedő üzletéről.
  3. A zárszámadás megvizsgálása, a mérleg megállapítása és az évi tiszta nyereség felosztása iránti határozat.
  4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
  5. Indítványok tárgyalása.
- Zalaegerszeg, 1905. február hó 6-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az alapszabályok 10. 11. §-ai. A közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal csak az a rész-
vényes bír, a kinek részvénye négy héttel a közgyűlés előtt nevére iratott és a részvényt a még le nem
járt szelvényekkel ellátva a közgyűlést megelőzőleg az intézet pénztáránál letette. — A szavazati és tanács-
kozási jog csak személyesen gyakorolható. Kiskorúak szavazati jogukat gyámjuk, gondnokság alatt állók
gondnokuk, jogi személyek törvényes képviselőjük, nők pedig részvényes meghatalmazottak által
gyakorolhatják.

**A „Zalavármegyei takarékpénztár részvénytársaság
zárómérleg számlája**

Tartozik.

1904. december hó 31-én.

Követel.

Főkönyvi lapszám	V a g y o n					Főkönyvi lapszám	T e h e r							
		K	f	K	f			K	f	K	f			
102	Pénztár számlának			24990	32	4	Részvénytőke sz.-tól			60000	—			
78	Váltó »			688871	69	72	Tartalékalap sz.-tól	28000	—					
80	Jelzálogköles. »			159614	40		ennek 5%-os kam.	1400	—					
9	Előleg »			185	20		évközi bevételek	17	50	29417	50			
25	Felszerelési »	1543	25			67	Külön tart. számla	5200	—					
	Leírás »	83	25	1460	—		ennek 5%-os kam.	260	—	5460	—			
106	Értékpapir »			3160	75		Fel nem vett oszt.			90	—			
94	Intézeti ház »	43149	20			76	Betét számla	672014	95					
	Leírás »	431	50	42717	70		ennek tők. kam.	19061	47	691076	42			
96	Baki ingatlan »			3671	32		Visszl. váltó sz.			106951	—			
	Hátr. kamatok			6893	50	931564	88	88	Kamatadó számla		1969	66		
								86	Folyó számla		12785	51		
								32	Átmeneti kamatok		9771	89	917521	98
									Tiszta nyeresmény				14042	90
						931564	88						931564	88

Zalaegerszeg, 1904. évi december hó 31-én.

Krosetz István sk.,
vezérigazgató, h. elnök.

Dr. Szigethy Elemér sk.,
igazgatósági tag.

Balogh Gyula sk.,
cégvezető főkönyvelő.

Pirity Lajos sk.,
pénztárnok.

A zárómérleg számlát átvizsgáltuk, az intézet könyveivel összehasonlítottuk s azt minden tételében megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Schmidt József sk.,
felügy.-biz. tag.

Dr. Csák Károly sk.,
felügy.-biz. tag.

Mattuschek Richárd sk.,
felügy.-biz. tag.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító Temesváron.

**Mag-, növény-, rózsa-, fák
stb. nagytenyészet.**

(Tenyésztőterület: 62 hold = 37 hektár.)

**Magvakból és virághagymákból a legjobbat.
A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorsfákat.
A legszebb fenyőféléket és cserjéket.**

Képekkel bőven ellátott leíró katalógusok ingyen. — Postaszállítmányok
magakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállítmányhoz „Mühle tanácsadója a kertmivvelésben” a legjobb kertészeti
kézikönyv ingyen mellékeltek.